

સમાજશાસ્ત્ર વિભાગ

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

અમદાવાદ-380009

NEP-2020 મુજબ

એમ. એ. અભ્યાસક્રમ

વિષય : સમાજશાસ્ત્ર

શૈક્ષણિક વર્ષ જુલાઈ -2025-26 થી અમલમાં

સામાજિક વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા,

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ

અમદાવાદ-380009

અભ્યાસક્રમનું નામ : એમએ. સમાજશાસ્ત્ર

Program Outcomes (POs) for Post Graduate Curriculum for Faculty of Social Sciences

POs	Justification
PO1: Advanced the Knowledge	PO1: અદ્યતન જ્ઞાન - વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક વિજ્ઞાનના મૂળભૂત તથા પાયાના સિદ્ધાંતો અને સિદ્ધિઓમાં નિષ્ણાંત બનવા માટે સક્ષમ બનાવે છે, જેથી તેઓ ઇન્ટરડિસિપ્લિનરી અભિગમથી સમાજને સર્વાંગી રીતે સમજાવી શકે.
PO2: Research & Problem-Solving Skills	PO2: સંશોધન અને સમસ્યા હલ કરવાની કૌશલ્યતા - વિદ્યાર્થીઓમાં સામાજિક પડકારોને ઓળખી, અનુમાન કેળવી અને પદ્ધતિબદ્ધ સંશોધન કરવાની ક્ષમતા વિકસાવે છે, જે શૈક્ષણિક ઉન્નતિ માટે અગત્યની છે.
PO3: Experimental & Analytical Proficiency	PO3: પ્રયોગાત્મક અને વિશ્લેષણાત્મક દક્ષતા - વિદ્યાર્થીઓમાં ડેટા વિશ્લેષણ અને તેના ચોક્કસ નિષ્કર્ષો કાઢવાની ક્ષમતા વિકસીત કરે છે, જેથી વૈજ્ઞાનિક તારણો વિશ્વસનીય અને પુનરાવર્તનક્ષમ બને.
PO4: Interdisciplinary Approach	PO4: ઇન્ટરડિસિપ્લિનરી અભિગમ - અન્ય વિષયો સાથેની એકીકૃત અભ્યાસ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહન આપે છે, જેથી વિદ્યાર્થી વિવિધ સામાજિક અને સંલગ્ન વિષયોમાં અભ્યાસ, સંશોધન અને વ્યવહારુ ઉપયોગ માટે તૈયાર થાય.
PO5: Environmental Consciousness & Sustainability	PO5: પર્યાવરણીય જાગૃતિ અને ટકાઉ વિકાસ - વિદ્યાર્થીઓમાં ટકાઉ વિકાસના લક્ષ્યો સાથે સંશોધનને જોડવાનો અભિગમ વિકસાવે છે, જેથી તેઓ પર્યાવરણીય પડકારોને પહોંચી વળવા માટે જવાબદારીપૂર્ણ સંસાધનોનો ઉપયોગ કરી શકે.
PO6: Ethics & Professional Values	PO6: નૈતિકતા અને વ્યાવસાયિક મૂલ્યો - વિદ્યાર્થીઓમાં ઈમાનદારી, નૈતિક સંશોધન પદ્ધતિઓ અને ગાંધીવાદી મૂલ્યોને ઉજાગર કરે છે, જેથી તેઓ શૈક્ષણિક અને વ્યવસાયિક ક્ષેત્રે જવાબદારીપૂર્ણ નિર્ણય લઈ શકે.
PO7: Effective Scientific Communication	PO7: અસરકારક વૈજ્ઞાનિક સંચાર - વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક વિજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો, સંશોધન અને નવપ્રયોગોને સ્પષ્ટ અને અસરકારક રીતે રજૂ

	કરવાની ક્ષમતા આપે છે, જે શૈક્ષણિક પ્રકાશન અને ઉદ્યોગ સંચાર માટે મહત્વપૂર્ણ છે.
PO8: Modern Technological Applications	PO8: આધુનિક તકનીકી પ્રયોગો - વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક સાધનો, ડેટા એનાલિટિક્સ અને ગણિતીય પદ્ધતિઓના ઉપયોગ માટે સક્ષમ બનાવે છે, જેથી તેઓ આધુનિક સામાજિક સંશોધનમાં પારંગત બને.
PO9: Teamwork & Leadership in Research	PO9: સંશોધનમાં ટીમવર્ક અને નેતૃત્વ - વિદ્યાર્થીઓમાં નેતૃત્વ અને સહયોગી સંશોધનક્ષમતા વિકસાવે છે, જેથી તેઓ વિભિન્ન સંશોધન જૂથોમાં અસરકારક રીતે કાર્ય કરી શકે અને સામાજિક પડકારોનું ઐતિહાસિક તથા વૈજ્ઞાનિક દૃષ્ટિએ નિરૂપણ કરી શકે.
PO10: Lifelong Learning & Adaptability	PO10: સતત શીખવું અને અનુકૂળન ક્ષમતા - વિદ્યાર્થીઓમાં સતત શીખવાની તથા બદલાતા સમય અને ટેકનોલોજી સાથે સમાયોજન કરવાની માનસિકતા વિકસાવે છે.
PO11: Project Management & Entrepreneurial Thinking	PO11: પ્રોજેક્ટ મેનેજમેન્ટ અને ઉદ્યોગસાહસિક વિચારધારા - વિદ્યાર્થીઓને સામાજિક વિજ્ઞાનના સંશોધન આધારિત પ્રોજેક્ટોમાં કાર્ય કરવાની ક્ષમતા આપે છે અને તેઓમાં વિશ્લેષણાત્મક કાર્યક્ષમતા અને નવીન ઉદ્યોગસાહસિક વિચારો વિકસાવે છે.
PO12: Social & Community Engagement	PO12: સામાજિક અને સમુદાય સાથે જોડાણ - વિદ્યાર્થીઓમાં સેવા, સરળતા અને આત્મનિર્ભરતાના ગાંધીવાદી મૂલ્યોને દ્રઢ બનાવે છે, જેથી તેઓ સમાનતાપૂર્વક અને ટકાઉ વિકાસ માટે સમાજ અને સમુદાયમાં અર્થપૂર્ણ યોગદાન આપી શકે.

Evaluation - મૂલ્યાંકન :

1. એમ.એ. સમાજશાસ્ત્ર અભ્યાસક્રમમાં દરેક પ્રશ્નપત્રમાં 60 ટકા બાહ્ય અને 40 ટકા આંતરિક ગુણભારનું ધોરણ રહેશે.
2. દરેક પ્રશ્નપત્રમાં 40 ટકા આંતરિક મૂલ્યાંકન માટે લેખિત કસોટી, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ, બૂક રિવ્યુ, સેમિનાર, પોષ્ટર પ્રેઝન્ટેશન અને અન્ય પ્રવૃત્તિઓને ધ્યાનમાં લેવાશે.
3. દરેક પ્રશ્નપત્રમાં આંતરિક તેમજ બાહ્ય મૂલ્યાંકનમાં ઉત્તીર્ણ થવાનું ધોરણ 40 ટકા નું રહેશે.

M A સ ત્ર	મુખ્ય/ વૈકલ્પિક	પ્રશ્નપત્રનો કોડ	પ્રશ્નપત્રનું નામ	કે ડિ ટ	ગુણભાર		કુલ ગુણ	અઠવાડી યા ના કલાક	કુલ કલાક
					બાહ્ય	આંતરિક			
1	મુખ્ય	MSOC-101	SocialAnthropological Theories (સમાજમાનવશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો)	4	60	40	100	4	60
1	મુખ્ય	MSOC-102	Social Research Methods (સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ)	4	60	40	100	4	60
1	વૈકલ્પિક	MSOC-103 EA	Indian Rural Society (ભારતીય ગ્રામીણ સમાજ)	4	60	40	100	4	60
1	વૈકલ્પિક	MSOC-103 EB	Sociology of Health (આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
1	મુખ્ય	MSOC-104	Sociology of Environment (પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
1	મુખ્ય	MSOC-105	Sociology in Practice - 1 (સોશ્યોલોજી ઈન પ્રેક્ટિશ - 1)	4	60	40	100	4	60
2	મુખ્ય	MSOC-201	Research Techniques and Report (સંશોધન પ્રયુક્તિઓ અને અહેવાલ)	4	60	40	100	4	60
2	મુખ્ય	MSOC-202	Indian Sociological Perspicitive (ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્યો)	4	60	40	100	4	60
2	મુખ્ય	MSOC-203	Human Resource Management (માનવ સંસાધન સંચાલન)	4	60	40	100	4	60
2	વૈકલ્પિક	MSOC-204 EA	Mass Midia And Society (સમુહ માધ્યમો અને સમાજ)	4	60	40	100	4	60
2	વૈકલ્પિક	MSOC-204 EB	Ideology of Social Change (સામાજિક પરિવર્તનની વિચારધારા)	4	60	40	100	4	60
2	મુખ્ય	MSOC-205	Urban Sociology (નગર સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60

3	મુખ્ય	MSOC-301	Sociological Theory (સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંત)	4	60	40	100	4	60
3	મુખ્ય	MSOC-302	Social Movement (સામાજિક આંદોલન)	4	60	40	100	4	60
3	મુખ્ય	MSOC-303	Sociology of Education (શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
3	વૈકલ્પિક	MSOC-304 EA	Sociology in Practice - 2 (સોશ્યોલોજી ઈન પ્રેક્ટિસ - 2)	4	60	40	100	4	60
3	વૈકલ્પિક	MSOC-304 EB	Society And Socialwork (સમાજ અને સમાજકાર્ય)	4	60	40	100	4	60
3	મુખ્ય	MSOC-305	Women And Society (સ્ત્રી અને સમાજ)	4	60	40	100	4	60
4	મુખ્ય	MSOC-401	Western Sociologists (પાશ્ચાત્ય સમાજશાસ્ત્રીઓ)	4	60	40	100	4	60
4	વૈકલ્પિક	MSOC-402 EA	Sociology of Development (વિકાસનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
4	વૈકલ્પિક	MSOC-402 EB	Sociology of Literature (સાહિત્યનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
4	મુખ્ય	MSOC-403	Sociology of Religion (ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
4	મુખ્ય	MSOC-404	Sociology of Tourism (પ્રવાસનનું સમાજશાસ્ત્ર)	4	60	40	100	4	60
4	મુખ્ય	MSOC-405	Dissertation (લઘુશોધ નિબંધ)	4	60	40	100	4	60

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-101	Name of the course/ subject સમાજમાનવશાસ્ત્રીય સિધ્ધાંતો Social Anthropological Theories	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજ માનવશાસ્ત્રમાં માનવશાસ્ત્રીય અભિગમથી સમાજને જોવાની સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સમાજમાનવશાસ્ત્રના ખ્યાલ, સ્વરૂપ, ઉદ્ભવ-વિકાસ, અભ્યાસક્ષેત્ર અને સમાજશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન, અર્થશાસ્ત્ર જેવા સામાજિક વિજ્ઞાનો સાથેના સંબંધની સમજ કેળવશે. CO2 – મેલિનોવસ્કીનું જીવન કાર્ય અને તેમના સિદ્ધાંતોમાં સંસ્કૃતિનો સિદ્ધાંત, વિનિમયનો સિદ્ધાંત, જરૂરિયાતનો સિદ્ધાંત, ધર્મ, જાદુ અને વિજ્ઞાન ના સિદ્ધાંતો ને સમજશે. CO3 – ઈવાન પ્રિયાર્ડનું જીવન કાર્ય, ધ ન્યૂઅર, ન્યૂઅર કુટુંબ, ન્યૂઅરનું પશુપાલક તકરેનું જીવન નો અભ્યાસ સમજશે. CO4 – એ.આર.રેડક્લિફ બ્રાઉન, નિર્મલકુમાર બોસ, વેરીયર એલ્વિન, શરતચન્દ્ર રાય અને માર્ગારેટ મીડ જેવા સામાજિક વિચારકોના જીવન કાર્યને સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમથી સમજશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	1	3	1	2	2	1	–	2	–	2	1.75
CO2	3	2	2	2	1	2	2	1	–	1	–	2	1.75
CO3	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.75
CO4	3	2	2	3	1	3	3	2	2	2	1	3	2.25
Avg (PO)	2.75	2.00	1.75	2.50	1.00	2.25	2.25	1.25	1.00	1.75	0.25	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 7. સેમિનાર પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સમાજમાનવશાસ્ત્રનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમાજમાનવશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ સમાજમાનવશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર સમાજમાનવશાસ્ત્રનો અન્ય સામાજિક વિજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ (૧) સમાજશાસ્ત્ર (૨) મનોવિજ્ઞાન (૩) અર્થશાસ્ત્ર	15
Unit 2 મેલિનોવસ્કી- જીવન કાર્ય સંસ્કૃતિનો સિદ્ધાંત/ જરૂરિયાતનો સિદ્ધાંત વિનિમયનો સિદ્ધાંત ધર્મ, જાદુ અને વિજ્ઞાન	15
Unit 3 ઈવાન પ્રિયાર્ડ -જીવન કાર્ય ધ ન્યૂઅર (The Nuer) ન્યૂઅરનું કુટુંબ અને સગપણ સંબંધો ન્યૂઅરનું પશુપાલક તરીકેનું જીવન	15

Unit 4 એ.આર.રેડકલેફ બ્રાઉન નું જીવનકાર્ય નિર્મલકુમાર બોસ નું જીવનકાર્ય વેરીયર એલ્વિન નું જીવનકાર્ય શરતચન્દ્ર રાય નું જીવનકાર્ય માર્ગારેટ મીડ નું જીવનકાર્ય	15
--	----

Assessment Methods: Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	મહાજન ધર્મવીર, (2008), સામાજિક વિચારધારા, અર્જુન પબ્લિશિંગ હાઉસ, નई दिल्ली
2	ગયા પાન્ડેય, (1991), ભારતીય માનવશાસ્ત્ર, કન્સેપ્ટ પબ્લિશિંગ કમ્પની, નई दिल्ली
3	રાવત હરિકૃષ્ણા, (2019), માનવશાસ્ત્રીય વિચારક, રાવત પબ્લિકેસન, જયપુર
4	ભટનાગર મૃદુલા, (1997), સામાજિક વિચારક, રાવત પબ્લિકેસન, જયપુર
5	દોશી એમ.એલ., (2007), સમકાલીન માનવશાસ્ત્ર, રાવત પબ્લિકેસન, જયપુર
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-102	Name of the course/ subject સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ Social Research Method	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સામાજિક સંશોધનની પ્રાથમિક સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – વિજ્ઞાનનો અર્થ, લક્ષણો, સામાજિક સંશોધનનો અર્થ, હેતુઓ, મહત્વ, તબક્કા, સંશોધનમાં નૈતિકતા અને આંતર વિદ્યાકીય સંશોધન અંગે સાચી દ્રષ્ટી વિકસીત કરશે. CO2 – સંશોધનના પ્રકારમાં શુદ્ધ સંશોધન, વ્યવહારુ સંશોધન, ક્રિયાત્મક સંશોધન તથા સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ, લક્ષણો, પ્રકાર અને ગુણાત્મક સંશોધનનો અર્થ, પ્રકારની સમજ વિકસીત કરશે. CO3 – સંશોધનની પદ્ધતિઓમાં વર્ણનાત્મક, ક્ષેત્રકાર્ય, તુલનાત્મક, ઐતિહાસિક પદ્ધતિઓની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવશે. CO4 – રીસર્ચ ડિઝાઇનનો અર્થ, પૂર્વભૂમિકા, પાસા, નિર્માણ અને પ્રકારની પ્રક્રિયા કરતા શીખશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	2	1	3	3	2	1	2	1	2	2.00
CO2	3	3	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2.00
CO3	2	3	3	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2.08
CO4	2	2	2	2	1	3	3	2	2	2	2	3	2.17
Avg (PO)	2.50	2.75	2.25	2.00	1.00	2.50	2.50	2.00	1.50	2.00	1.75	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પરિસંવાદ પદ્ધતિ 4. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 5. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 વિજ્ઞાનનો અર્થ અને લક્ષણો સામાજિક સંશોધનનો અર્થ, હેતુઓ અને મહત્વ સામાજિક સંશોધનના તબક્કા સંશોધનમાં નૈતિકતા આંતર વિદ્યાકીય સંશોધન	15
Unit 2 સંશોધનના પ્રકાર (1) શુદ્ધ સંશોધન (2) વ્યવહારુ સંશોધન (3) ક્રિયાત્મકનું સંશોધન સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ અને લક્ષણો સામાજિક સર્વેક્ષણના પ્રકારો ગુણાત્મક સંશોધનનો અર્થ અને પ્રકાર	15
Unit 3 સંશોધનની પદ્ધતિઓ (1) વર્ણનાત્મક (2) ક્ષેત્રકાર્ય (3) તુલનાત્મક (4) ઐતિહાસિક	15
Unit 4 રીસર્ચ ડિઝાઇનનો અર્થ અને પૂર્વભૂમિકા રીસર્ચ ડિઝાઇનના પાસા રીસર્ચ ડિઝાઇનનું નિર્માણ રીસર્ચ ડિઝાઇનના પ્રકાર	15

Assessment Methods:

Internal Assessment : 40 Marks

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	વિમળ પી. શાહ અને તારા પટેલ, (1978), સમાજશાસ્ત્રમાં સંશોધન પદ્ધતિઓ અને આંકડાશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ, રચના પ્રકાશન, અમદાવાદ
2	શાહ વિમળ, (1990) સંશોધન ડિઝાઈન, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
3	રામ આહુજા, (2001), સામાજિક સર્વેક્ષણ ઔર અનુસંધાન કી વિધિયાँ ઔર પ્રવિધિયાँ, રાવત પ્રકાશન, જયપુર
4	ડૉ.ગોપાલલાલ જૈન,(2010), રિસર્ચ મેથોડોલોજી મેં સાંખ્યિકી એવ કમ્પ્યુટર, રાવત પબ્લિકેશન જયપુર.
5	પાંડર સુભાષ, (2018), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ, એકેડેમિક પબ્લિકેશનઅમદાવાદ.
6	રામનાથ શર્મા અને રાજેન્દ્રનાથ શર્મા, (2008), એટલાન્ટિક પબ્લિકેશન એન્ડ ડિસ્ટ્રીબ્યૂટર્સ, દિલ્લી.
7	એન્થની ગીડીન્સ , (2008) ,(નુતન મૌર્ય.અનુ)સમાજશાસ્ત્રીય પદ્ધતિયોં કે નવે નિયમ , ગ્રંથ શિલ્પી પ્રાઇવેટ લીમીટેડ, દિલ્લી.
8	આન્દ્રે બેતેઈ,(2005), સમાજશાસ્ત્ર ઉપાગમ ઔર વિધિ , નેશનલ પબ્લિક હાઉસ નઈ , દિલ્લી.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-103 EA	Name of the course/ subject ભારતીય ગ્રામીણ સમાજ (વૈકલ્પિક) Indian Rural Society	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ગ્રામીણ સમાજની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – ગ્રામીણ સમાજનો અર્થ, લક્ષણો, ગ્રામીણ સમાજનું કાર્યક્ષેત્ર, મહત્વ અને ગામડાના પ્રકારને સમજશે. CO2 – ગ્રામીણ વિકાસનો અર્થ, સરકારી પ્રવૃત્તિની ભૂમિકા, 73મો 74મો બંધારણી સુધારો, પૃષ્ઠભૂમિ અને પરિણામો તથા નીતિ આયોગ ના અભ્યાસથી સમજ કેળવશે. CO3 – ભૂમિ સંબંધોને આધારે રચાયેલા નવા વર્ગો, ભૂમિ સમસ્યાઓ, ગ્રામીણ ગરીબીના કારણો, ઉપાયો તથા ખેડૂત આંદોલન, કારણો, પરિણામો અંગે સમજ કેળવશે. CO4 – ગ્રામ વિકાસની વર્તમાન યોજનાઓ, મનરેગા, પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના નેશનલ રુરલ લાઈવલી હૂડ મિશન (મિશન મંગલમ), પૂરા જેવી યોજનાઓના અભ્યાસથી સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.75
CO2	3	3	2	3	2	2	2	1	1	2	2	3	2.17
CO3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2.17
CO4	2	3	2	2	3	2	2	2	1	2	2	3	2.17
Avg (PO)	2.50	2.75	2.25	2.25	2.00	2.00	2.00	1.50	1.25	2.00	1.50	2.50	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. તુલનાત્મક પદ્ધતિ 6. ફિલ્ડ વિઝિટ (આદર્શ ગામ- પૂંસરીની મુલાકાત) 7. પરિસંવાદ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - ગ્રામીણ સમાજનો અર્થ અને લક્ષણો - ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર નું કાર્યક્ષેત્ર - ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનું મહત્વ - ગામડાના પ્રકાર	15
Unit 2 અર્થ - ગ્રામીણ વિકાસ - સરકારી પ્રવૃત્તિની ભૂમિકા - - પૃષ્ઠભૂમિ અને પરિણામો ,મો બંધારણીય સુધારો 74-73 - નીતિ આયોગ	15
Unit 3 ને આધારે રચયેલા નવા વર્ગોભૂમિ સંબંધો - - ભૂમિ સમસ્યાઓ - ગ્રામીણ ગરીબીના કારણો અને ઉપાયો - ખેડૂત આંદોલન, કારણો અને પરિણામો	15
Unit 4 - ગ્રામ વિકાસની વર્તમાન યોજનાઓ - મનરેગા,પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના , - નેશનલ રૂરલ લાઈવલી હૂડ મિશન(ગલમિશન મં) - PURA (Providing of Urban Amenities of Rural Area)	15

Assessment Methods:

Internal Assessment :

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	દેસાઈ.એ.આર. ,(1965), ભારતમાં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, આર.આર.શેઠની કંપની, અમદાવાદ
2	અમિત અગ્રવાલ,(2007), ભારત મેં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રવિવેક પ્રકાશન દિલ્લી .,
3	સુબહસિંગ યાદવ અને સત્યભાણ યાદવ,(1997), ગ્રામીણ વિકાસ કા આધુનિક દર્શન , સબલાઈમ પબ્લિકેશન જયપુર.
4	પ્રેમનારાયણ પાન્ડેય, (2000), ગ્રામીણ વિકાસ એવં સંરચનાત્મક પરિવર્તનરાવત , પબ્લિકેશન દિલ્લી
5	એ.આર.દેસાઈ (અનુ. હરિકૃષ્ણ રાવત), (1997), ભારતીય ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર, રાવત પબ્લિકેશન જયપુર
6	A.R. Desai, (1969),Rural Sociology in India, Popular Prakashan Bombay.
7	S.L. Doshi & P.C. jain, (1997), Rural Sociology,Rawat Publication Jaipur.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-103 EB	Name of the course/ subject આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર (વૈકલ્પિક) Sociology of Health	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	આરોગ્યની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ હોવી જરૂર છે.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનો ખ્યાલ, સ્વરૂપ, કાર્યક્ષેત્ર, ઉદ્ભવ-વિકાસ, અને આરોગ્યનો કુટુંબ, લગ્ન, શિક્ષણ, તથા ધર્મ સંસ્થા સાથેના સંબંધના અભ્યાસ ને સમજશે. CO2- આરોગ્યમાં સમાજશાસ્ત્રીય પરીપ્રેક્ષ્યો, સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમોમાં કાર્યત્મક અભિગમ, સંઘર્ષ અભિગમ, લેબલિંગ અભિગમ, આંતર ક્રિયાવાદી અભિગમને જાણશે. CO3 – હોસ્પિટલની સામાજિક વ્યવસ્થા, પ્રકાર, વહીવટ, આંતર વૈયક્તિક સંબંધો, ડોક્ટર-દર્દી સંબંધો, નર્સ-દર્દી સંબંધો, ડોક્ટર-નર્સ સંબંધો ની સમજ કેળવશે. CO4 – આરોગ્યક્ષેત્રે પ્રવર્તમાન પડકારો, સ્વૈચ્છિક સંગઠનો અને આંતરરાષ્ટ્રીય એકમો, પ્રવર્તમાન આરોગ્ય મુદ્દાઓ અને પ્રશ્નો, ઔષધીય (તબીબી) નીતિમત્તાની સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	3	1	2	2	1	1	2	–	2	1.83
CO2	3	3	2	3	1	2	2	1	–	2	–	2	1.91
CO3	2	2	3	2	1	3	2	2	2	2	1	2	2.00
CO4	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	1	3	2.25
Avg (PO)	2.50	2.50	2.25	2.50	1.25	2.50	2.25	1.50	1.25	2.00	0.50	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ (હોસ્પિટલ મુલાકાત) 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. સ્પષ્ટિકરણ 6. પરિસંવાદ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનો ખ્યાલ 1. આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા 2. આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ 3. આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર 4. ભારતમાં આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ-વિકાસ આરોગ્યનો કુંદુંબ, લગ્ન, શિક્ષણ અને ધર્મ સંસ્થા સાથેનો સંબંધ	15
Unit 2 આરોગ્યમાં સમાજશાસ્ત્રીય પરીપ્રેક્ષ્યો 1. આરોગ્યમાં સમાજશાસ્ત્રીય પરીપ્રેક્ષ્યોનો અર્થ 2. સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમો A. કાર્યાત્મક અભિગમ B. સંઘર્ષ અભિગમ C. લેબલિંગ અભિગમ D. આંતર ક્રિયાવાદી અભિગમ	15
Unit 3 હોસ્પિટલ વ્યવસ્થા અને હોસ્પિટલના પ્રકાર 1. હોસ્પિટલ અને સામાજિક વ્યવસ્થા તરીકે 2. હોસ્પિટલના પ્રકાર 3. હોસ્પિટલનો વહીવટ 4. હોસ્પિટલમાં આંતર વૈયક્તિક સંબંધો A. ડોક્ટર-દર્દી સંબંધો B. નર્સ-દર્દી સંબંધો C. ડોક્ટર-નર્સ સંબંધો	15

Unit 4 આરોગ્યક્ષેત્રે પ્રવર્તમાન પડકારો	15
1. પ્રવર્તમાન પડકારો – કોરોનાની સામાજિક અસરો - અકુદરતી મૃત્યુ અને સમાજ 2. સ્વૈચ્છિક સંગઠનો અને આંતરરાષ્ટ્રીય એકમો 3. પ્રવર્તમાન આરોગ્ય મુદ્દાઓ અને પ્રશ્નો 4. ઔષધીય (તબીબી) નીતિમત્તા	

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks
40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.
આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ
સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ
સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	દવે જે.કે.(2015-16), આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર, અમદાવાદ: અનડા બૂક ડીપો.
2	ચાવડા એચ.એલ અને મહેતા જે.એસ.(2013), આરોગ્યનું સમાજશાસ્ત્ર, અમદાવાદ: પાર્શ્વપબ્લિકેશન.
3	મેકવાન ઈલા એમ.(2006), ઔષધીય સમાજશાસ્ત્ર, અમદાવાદ: પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.
4	જાની ગૌરાંગ (2022), કોરોના બિંબ-પ્રતિબિંબ, અણમોલ પ્રકાશન, અમદાવાદ
5	K. Gangadharan (2011), Health and Development: The millennium perspectives, Jaipur: Rawat Publication.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-104	Name of the course/ subject પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર Sociology of Environment	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	પર્યાવરણની સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમની સમજ હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ-વિકાસ, કાર્યક્ષેત્ર, પર્યાવરણના પ્રકાર, મહત્વ અંગે સમજ કેળવશે. CO2 – પર્યાવરણ સંદર્ભમાં ઉદભવેલ સૈદ્ધાંતિક માપદંડો માં ડનલેપ અને કેટન, રામચંદ્ર ગુહા, રાધાકમલ મુખર્જી, પેટ્રીક ગીડીસ અને સ્ટીફન ઝાવેસ્ટોસ્કી અંગે સમજ કેળવશે. CO3 – ગાંધીજી અને પર્યાવરણ, ઝોબલ વોર્મિંગ, પર્યાવરણીય પ્રદૂષણોમાં વાયુ પ્રદૂષણ, જળ પ્રદૂષણ, ભૂમિ પ્રદૂષણ, ધ્વનિ પ્રદૂષણ ને સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી જોતા શિખશે. CO4 – ચીપકો આંદોલન, નર્મદા આંદોલન, મહુવા આંદોલન અને ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટનાને સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમથી જોતા થશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	3	2	2	1	1	2	–	2	1.92
CO2	3	3	2	2	2	2	2	1	–	2	–	2	1.91
CO3	3	3	3	2	3	3	2	2	1	2	–	2	2.33
CO4	2	3	2	2	3	3	3	2	2	2	1	3	2.42
Avg (PO)	2.75	2.75	2.25	2.00	2.75	2.50	2.25	1.50	1.00	2.00	0.25	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. નાટ્યીકરણ પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. સ્વ-મૂલ્યાંકન
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ અને વિકાસ પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર પર્યાવરણના પ્રકારો પર્યાવરણનું મહત્વ	15
Unit 2 પર્યાવરણ સંદર્ભમાં ઉદભવેલ સૈદ્ધાંતિક માપદંડો ડનલેપ અને કેટન (૧) રામચંદ્ર ગુહા (૨) (૩) રાધાકમલ મુખર્જી (૪) પેટ્રીક ગીડીસ (૫) સ્ટીફન ઝાવેસ્ટોસ્કી	15
Unit 3 ગાંધીજી અને પર્યાવરણ - ગ્લોબલ વોર્મિંગ પર્યાવરણીય પ્રદૂષણ : (૧) વાયુ પ્રદૂષણ (૨) જળ પ્રદૂષણ (૩) ભૂમિ પ્રદૂષણ (૪) ધ્વનિ પ્રદૂષણ	15
Unit 4 વન વ્યવસ્થાપન ચીપકો આંદોલન જળ વ્યવસ્થાપન સરદાર સરોવર યોજના	15

Assessment Methods:

Internal Assessment : 40 Marks

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	મેકાઈવર અને પેજ (અનુ. એ.આર. દેસાઈ), (1971), સમાજખંડ- ૧, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
2	જનસારી મનીષ, (રમેશ સાવલિયા - સંપાદક) (2015) પર્યાવરણ અને સમાજગર્ગ , .અમદાવાદ , પબ્લિકેશન
3	ગુણવંત એમ.ઓઝા . (1983), પર્યાવરણ સાથી , સેન્ટર ફોર એન્વાયર્નમેન્ટ એજ્યુકેશન , અમદાવાદ
4	સુમન ચૌધરી, (2006), પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5	જે.સી.પટેલ, (2007), સમાજ અને પર્યાવરણ, રાવલ પ્રકાશન, પાટણ
6	પ્રવિણ શેઠ, (1994), ગાંધીવિચાર અને પર્યાવરણ, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
7	પટેલ જે., સી.પાંડર , સુભાષ, (2021), સમાજ અને પર્યાવરણ , અનડા પ્રકાશન , .અમદાવાદ
8	યશવંત પાઠક, (૧૯૯૫), માનવ અને પર્યાવરણ, ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
9	હુકુમચંદ જૈન, (2007), પર્યાવરણ સંચાર, શિક્ષા એવં પર્યાવરણ સંરક્ષણ, ક્લાસિકલ પબ્લીશીંગ હાઉસ, દિલ્લી.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 1	Code of the course/ subject MSOC-105	Name of the course/ subject Sociology in Practice - 1 (સોશ્યોલોજી ઈન પ્રેક્ટિશ-1)	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજમાં સમાજશાસ્ત્રને પ્રેક્ટિશ દ્વારા સમજવાનું કૌશલ્ય હોવું જઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – પ્રાથમિક સામાજિક સંસ્થાઓમાં કુટુંબનો અર્થ, કાર્ય અને પ્રકાર, લગ્નનો અર્થ, જીવનસાથી પસંદગીમાં આવેલ પરિવર્તન, જ્ઞાતિનો અર્થ, લક્ષણો અને આવેલ પરિવર્તન અંગે સમજ કેળવશે તેમજ વિવિધ પ્રેક્ટિશ વર્કની ક્ષમતા વિકસશે. CO2 – જૂથ, સમુદાય અને મંડળનો અર્થ અને પ્રકારને સમજશે તેમજ તે અંગેના પ્રેક્ટિશ વર્ક દ્વારા સમજ વિકસશે. CO3 – અમદાવાદનો ઇતિહાસ, હેરિટેડ સિટી, વિવિધ સ્થળો અને તેની મુલાકાતથી જાણકારી મેળવશે તથા તે અંગેનો અહેવાલ લેખનની સ્કિલ વિકસિત કરશે. CO4 – સ્વૈચ્છિક અને સામુદાયિક સમાજકાર્ય નો અર્થ અને સિદ્ધાંતને સમજશે તથા તે અંગેના વિવિધ સર્વેક્ષણ કરી અહેવાલ લેખન કરવાની કળા વિકસાવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.75
CO2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	3	1.92
CO3	2	2	2	1	1	2	3	1	–	2	1	2	1.75
CO4	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	1	3	2.33
Avg (PO)	2.25	2.25	2.00	1.75	1.25	2.25	2.50	1.25	1.25	2.00	0.50	2.50	

Teaching	1. વ્યાખ્યાન
-----------------	--------------

Pedagogy:	2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. પર્યટન પદ્ધતિ 5. પરિસંવાદ પદ્ધતિ 6. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 7. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 ભારતમાં સોશ્યોલોજી ઈન પ્રેક્ટિશ ના પ્રણેતા- પેટ્રિક ગિડીસ પ્રાથમિક સામાજિક સંસ્થાની સૈદ્ધાંતિક સમજ 1. કુટુંબ – અર્થ, કાર્ય અને પ્રકારો પ્રેક્ટિશ વર્ક : ફેમિલી ટ્રી અને ફેમિલી પ્રોફાઈલ બનાવી. 2. લગ્ન – અર્થ, જીવનસાથી પસંદગીમાં આવેલ પરિવર્તન પ્રેક્ટિશ વર્ક – કુટુંબ અને અન્ય સમુદાયોમાં લગ્નમાં આવેલ પરિવર્તન 3. જ્ઞાતિ – અર્થ, લક્ષણો અને તેમાં આવેલ પરિવર્તન પ્રેક્ટિશ વર્ક – જ્ઞાતિનો ઇતિહાસ, જ્ઞાતિ અંગેના સામયિકો ભેગા કરવા.	15
Unit 2 જૂથ, સમુદાય અને મંડળ જૂથ, સમુદાય અને મંડળ અર્થ અને પ્રકારો - પ્રેક્ટિશ વર્ક – પાડોશી અંગેનો નાનો સર્વે અને વિવિધ સમુદાયો	15
Unit 3 અમદાવાદ વિવિધ સ્થળો ,હેરિટેજ સિટી ,ઈતિહાસ – પ્રેક્ટિશ વર્ક વિધ સ્થળો અને મ્યુઝિયમની મુલાકાતઅમદાવાદના વિ – ગાંધી આશ્રમ, હેરિટેજ સ્થળો વગેરે અને એક ટૂંકો અહેવાલ લેખન	15
Unit 4 સ્વૈચ્છિક અને સામુદાયિક સમાજકાર્ય – અર્થ અને સિદ્ધાંત પ્રેક્ટિશ વર્ક – વૃદ્ધાશ્રમો, વિકલાંગ, ઝુપડપટ્ટી, સેવા, રેડ ક્રોસ સોસાયટી તત્કાલ સર્વે કરી નાનો અહેવાલ તૈયાર કરવો	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	જે.એચ.હક્ટન, (અનુવાદ), હિન્દુસ્તાનની જ્ઞાતિ સંસ્થા, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
2	કુટુંબ, લગ્ન અને સગપણ જૂથ (અનુવાદ) (2003) ESO – 2, ભારતમાં સમાજ, ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટી, ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી, નવી દિલ્લી.
3	જ્ઞાતિ અને વર્ગઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન ,ભારતમાં સમાજ ,2 -ESO (2003) , બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન .ડૉ ,યુનિવર્સિટીયુનિવર્સિટી.નવી દિલ્લી ,
4	Achyut Yagnik, From Royal City to Mega City, Penguin Publication, New Delhi.
5	Arthur E.Fink (1930), The Field of Social Work, Holt Rinehart and Wiston, New York
6	Augustine, J.S. (ed), (1982), The Indian Family in Transition, Vikas Publishing House, New Delhi.
7	Desai, I.P. (1964), Some Aspects of Family in Mahua, Asiya Publishing House, Bombay
8	Dube, leena (1974), Sociology of Kinship, Popular Prakashan, Bombay.
9	Gangrade, K.G (1976), Dimensions of Social Work in india : Case Studies, Marwah Publications.

10	Gangrade, K.G (2001), Working with Community at the Grassroot Level, Radha Publications, New Delhi.
11	Gore, M.S. (1968), Urbanization and Family Change In India, Popular Prakashan, Bombay.
12	Kapdiya, K.M. (1972), Marriage and Family in India, Oxford University Press, Bombay.
13	Kingsley Davish (1981), Human Society, Surjeet Publication, Delhi.
14	Srinivas, M.N. (1986), Indian Social Structure – Hindustan, Publishing Corporation, New Delhi.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-201	Name of the course/ subject સંશોધન પ્રયુક્તિઓ અને અહેવાલ Research Techniques And Report	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સંશોધન કાર્યમાં સંશોધન પ્રયુક્તિઓની અને અહેવાલ લેખનની ઉપયોગિતા જાણતા હોવા જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સંશોધન પ્રયુક્તિઓમાં નિરીક્ષણ, પ્રશ્નાવલિ, મુલાકાત, એક્ઝીડી, પીઆરએ ની સમજ કેળવશે. CO2 – માપનનો અર્થ, જરૂરિયાત, માહિતીનો અર્થ, પ્રકાર તથા નિદર્શ અને નિદર્શનનો અર્થ, લક્ષણો, પ્રકારનો અભ્યાસ કરી તેની સમજ કેળવશે. CO3 – સંશોધન સાહિત્ય સમીક્ષા, સંશોધનમાં નૈતિકતા, ઉપયોગિ વેબસાઈડ, કમ્પ્યુટરની ઉપયોગિતા તેમજ વર્ગીકરણનો અર્થ, ક્રોષ્ટકીકરણનો અર્થ, પ્રકાર, મહત્વ, અહેવાલ લેખનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો અને તેના તબક્કાના કૌશલ્યને વિકસીત કરશે. CO4 – સર્વે આધારીત અહેવાલની સમજ તથા જિલ્લા અને રાજ્યના અહેવાલોની ચર્ચા અને અહેવાલ લેખન, એનએફએચએસ, એનસીઆરબી અંગે ની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	2	3	3	2	–	2	2	2	1	2	1	–	2.00
CO2	2	3	3	2	1	2	2	2	1	1	–	–	1.89
CO3	2	3	3	2	1	3	3	2	2	1	1	2	2.17
CO4	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	3	2.42
Avg (PO)	2.00	3.00	2.75	2.00	1.25	2.50	2.50	2.25	1.50	1.50	1.33	2.50	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. પેનલ ચર્ચા પદ્ધતિ 6. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 7. ક્ષેત્રકાર્ય
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સંશોધન પ્રયુક્તિઓ નિરીક્ષણ પ્રયુક્તિ પ્રશ્નાવલિ પ્રયુક્તિ મુલાકાત પ્રયુક્તિ FGD, PRA.	15
Unit 2 માપનનો અર્થ, જરૂરિયાત માહિતીનો અર્થ અને પ્રકાર (પ્રાથમિક માહિતી અને ગૌણ માહિતી) સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક માહિતી નિદર્શ અને નિદર્શનનો અર્થ અને લાક્ષણિકતાઓ નિદર્શનના પ્રકાર (૧)સંભાવનાત્મક નિદર્શન (૨) બિનસંભાવનાત્મક નિદર્શન	15
Unit 3 સંશોધન સાહિત્ય સમીક્ષા, સંશોધનમાં નૈતિકતા સંશોધનમાં ઉપયોગી વેબસાઈટ અને કમ્પ્યુટરનીઉપયોગિતા વર્ગીકરણનો અર્થ કોષ્ટકીકરણનો અર્થ, પ્રકાર અને મહત્વ અહેવાલ લેખનમાં ધ્યાનમાં રાખવાની બાબત અને તેના તબક્કા	15

Unit 4 સર્વે આધારીત અહેવાલની સમજ,જિલ્લા અને રાજ્ય ના અહેવાલોની ચર્ચા અને અહેવાલ લેખન NFHS, NCRB	15
---	-----------

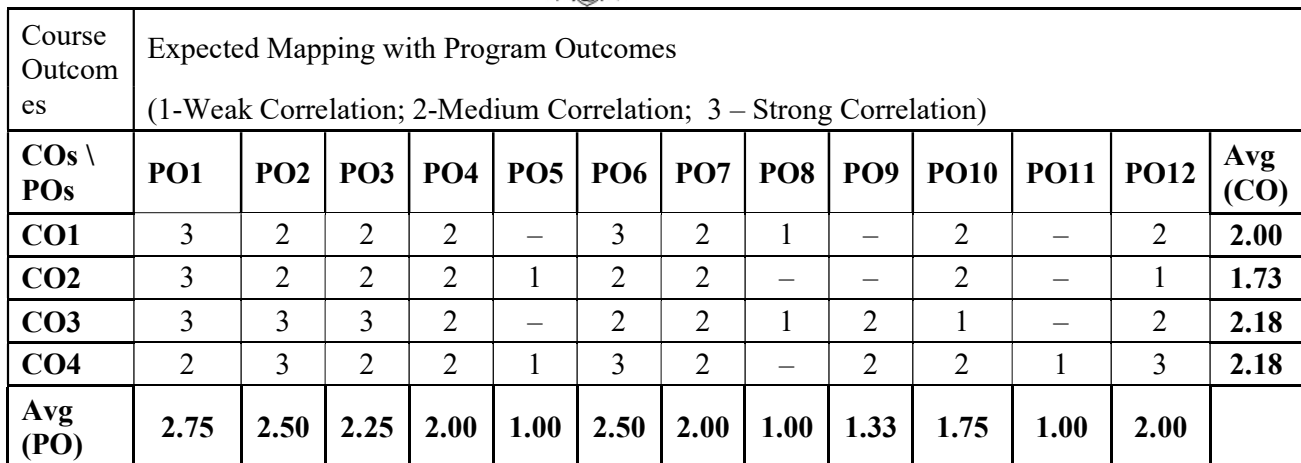
Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	એ. જી. શાહ,(2002), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ અને આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
2	વિમલ પી. શાહ, (1997), સમાજશાસ્ત્રમાં આંકડાશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3	સુભાષ પાંડર),2018 ,(સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઅમદાવાદ ,એકેડેમિક પબ્લિકેશન ,
4	રામઆહૂજા,(2010), સંશોધનઅનુસંધાન ,રાવતપબ્લિકેશન્સ,જયપુર
5	મિશ્રા અરુણ (2013), સામાજિક અનુસંધાન एवं संख्याकिय,रावतपब्लिकेशन्स,नई दिल्ली
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-202	Name of the course/ subject ભારતીય સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્યો Indian Sociological perspectives	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતીય સમાજને સમજાવતા વિચારકો વિશે જાણકારી હોવી જોઈએ		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – ભારતીય વિદ્યાકીય પરિપ્રેક્ષ્યમાં જી.એસ.ધૂર્યોનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ અને તેમના અભ્યાસોમાં સંસ્કૃતિ અને સભ્યાતા અંગેના અભ્યાસો તથા રાષ્ટ્રીય એકતા અને સુગ્રથનનો અભ્યાસ તથા રાધાકમલ મુકરજીનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ અને અભ્યાસ તેમજ તેમના અભ્યાસોમાં ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સમાજનો સિદ્ધાંતને શીખશે. CO2 – રચનાતંત્રીય કાર્યાત્મક અભિગમમાં એમ.એન.શ્રીનિવાસનો ગામડાનો અભ્યાસ અને જ્ઞાતિ અંગેના મંતવ્યોનો અભ્યાસ તથા એસ.સી.દ્વબેનો ભારતીય સમાજ-પ્રવાહો અને પરિવર્તન તેમજ આધુનિકીકરણ અને વિકાસ અંગે સમજ કેળવશે. CO3 – માર્ક્સવાદી પરિપ્રેક્ષ્યમાં એ.આર.દેસાઈના ભારતીય સમાજનું વિશ્લેષણ અને ડી.પી.મુકરજી ના મતે માર્ક્સવાદ અને ભારતીય પરિસ્થિતિ અને મધ્યમવર્ગની ભૂમિકા-ભારતીય સમાજનું નિર્માણનો અભ્યાસ કરી તેને સમજશે. CO4 – સબલ્ટર્ન પરિપ્રેક્ષ્ય થી બી.આર.આંબેડકરના દલિત મુક્તિ અને તેમના ખ્યોલોના અન્વેષણ નો અભ્યાસ તથા ડેવિડ હાર્ડિમેન નો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ અને દેવી આંદોલન-પ્રતિકારના મૂળ નો અભ્યાસ કરી તે અંગે પોતાનો અભિગમ વિકસીત કરશે.
-------------------------	---

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પ્રકલ્પ પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 6. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ 7. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 8. વર્ણન પદ્ધતિ
-------------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 ભારતીય વિદ્યાકીય પરિપ્રેક્ષ્ય 1. જી.એસ.ધૂર્યોનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 2. ધૂર્યોના અભ્યાસો - 1) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા અંગેના અભ્યાસો 2) રાષ્ટ્રીય એકતા અને સુગ્રથન 3. રાધાકમલ મુકરજી નો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 4. રા.મુકરજીના અભ્યાસો – 1) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને અભ્યાસ 2) સમાજનો સિદ્ધાંત	15

Unit 2 રચનાતંત્રીય - કાર્યાત્મક પરિપ્રેક્ષ્ય 1. એમ.એન.શ્રીનિવાસનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 2. શ્રીનિવાસના અભ્યાસો- 1) ગામડાનો અભ્યાસ 2) જ્ઞાતિ અંગેના મંતવ્યો 3. એસ.સી. દૂબે નો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 4. દૂબે ના અભ્યાસો - 1) ભારતીય સમાજ-પ્રવાહો અને પરિવર્તન 2) આધુનિકીકરણ અને વિકાસ	15
Unit 3 માર્ક્સવાદી પરિપ્રેક્ષ્ય 1. એ.આર.દેસાઈનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 2. દેસાઈના માર્ક્સવાદી અભિગમ દ્વારા ભારતીય સમાજનું વિશ્લેષણ 3. ડી.પી. મુકરજી નો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 4. મુકરજીના મતે- 1) માર્ક્સવાદ અને ભારતીય પરિસ્થિતિ 2) મધ્યમવર્ગની ભૂમિકા-ભારતીય સમાજનું નિર્માણ	15
Unit 4 સબલ્ટર્ન પરિપ્રેક્ષ્ય 1. બી.આર.આંબેડકરનો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 2. - આંબેડકરના દલિત મુક્તિ-સબલ્ટર્ન પરિપ્રેક્ષ્ય - આંબેડકરના ખ્યાલોના અન્વેષણ 3. ડેવિડ હાર્ડિમેન નો સૈદ્ધાંતિક અભિગમ 4. હાર્ડિમેન- 1) સબલ્ટર્ન અંગેનો સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય 2) દેવી આંદોલન - પ્રતિકારના મૂળ	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	દવે, જે. કે. (2014-15), ભારતીય સમાજ અંગેના પરિપ્રેક્ષ્ય, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
2	ભટ્ટીયુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ ,ઓભારતના અગ્રગણ્ય સમાજશાસ્ત્રી ,(2006),રમણીક , બોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ
3	પરમાર,(2015) .એ .વાય ,સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોયુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ ,, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ.
4	દવે .કે .જે ,(2004-05), સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકોઅનડા પ્રકાશન ,, અમદાવાદ
5	Coser Lewisa ,(1995),Master of Sociological Thought ,Rawat publication, Jaipur
6	Ragini Shah, I. P. Desai ,(1998),Pioneering Indian Sociologist ,Rawat publication, Jaipur
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-203	Name of the course/ subject Human Resource Management માનવ સંસાધન સંચાલન	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	માનવ સંસાધનનું સંચાલન મહત્વપૂર્ણ છે કારણ કે તેના વગર કાર્યનું પરિણામ મેળવવું મુશ્કેલ છે તે અંગે તે જાણતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – માનવ સંસાધન સંચાલનનો અર્થ, વ્યાખ્યા, કાર્યક્ષેત્ર, લક્ષણો, આવશ્યકતા અને કાર્યો તેમજ કર્મચારી સંચાલનની વ્યાખ્યા, લક્ષણો, મહત્વ, કાર્યો, સિદ્ધાંતો અને નીતિ અંગે જાણશે. CO2 – માનવ સંસાધન આયોજનની વ્યાખ્યા, હેતુ, જરૂરીયાત, પ્રકાર, પ્રક્રિયા, ઉપયોગિતા, મર્યાદા અને અસર કરતા પરિબલોને જાણશે. CO3 – ભરતીની વ્યાખ્યા, પદ્ધતિઓ, ટેકનિકો, પરિબલો અને ભરતી પ્રક્રિયા તથા પસંદગીનો અર્થ, પ્રક્રિયા, પસંદગી કસોટીનાં સિદ્ધાંતો, મુલાકાત અંગે જાણશે. CO4 – તાલીમ અને વિકાસનો અર્થ, વ્યાખ્યા તથા તાલીમના ઉદ્દેશ્યો, જરૂરિયાતનું આકલન, સ્તર, પ્રકાર, પદ્ધતિ, પ્રક્રિયા, કાર્યક્રમ અને મુલ્યાંકન તેમજ માનવ સંસાધન સંચાલન ઉપર ગાંધીજીના વિચોરોની અસરની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	–	2	2	1	1	2	2	2	1.83
CO2	3	3	2	1	–	2	2	1	1	2	2	2	1.92
CO3	3	3	3	1	–	2	2	2	2	2	3	1	2.25
CO4	3	3	2	2	1	3	2	1	2	2	3	2	2.17
Avg (PO)	3.0	2.75	2.25	1.5	0.25	2.25	2.0	1.25	1.5	2.0	2.5	1.75	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. વિચાર કરો-તુલના કરો- કહો 7. સંવાદ પદ્ધતિ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 માનવ સંસાધન સંચાલન અને કર્મચારી સંચાલન 1. માનવ સંસાધન સંચાલનનો અર્થ, વ્યાખ્યા, કાર્યક્ષેત્ર અને લક્ષણો 2. માનવ સંસાધન સંચાલનની આવશ્યકતા અને તેનાં કાર્યો 3. કર્મચારી સંચાલન – વ્યાખ્યા, લક્ષણો, મહત્વ અને કાર્યો 4. કર્મચારી સંચાલનના સિદ્ધાંતો અને નીતિ	15
Unit 2 માનવ સંસાધન આયોજન 1. માનવ સંસાધન આયોજનની વ્યાખ્યા, હેતુઓ અને જરૂરિયાત 2. માનવ સંસાધન આયોજનના પ્રકાર અને પ્રક્રિયા 3. માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબલો 4. માનવ સંસાધન આયોજનની ઉપયોગિતા અને મર્યાદાઓ	15
Unit 3 ભરતી અને પસંદગી 1. ભરતીની વ્યાખ્યા અને ભરતીને અસર કરતાં પરિબલો 2. ભરતીની પદ્ધતિઓ અથવા ટેકનિકો અને ભરતી પ્રક્રિયા 3. પસંદગીનો અર્થ અને પ્રક્રિયા 4. પસંદગી કસોટી-કસોટીનાં સિદ્ધાંતો-મુલાકાત	15

Unit 4 તાલીમ અને વિકાસ 1. તાલીમનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, વિકાસનો અર્થ અને વ્યાખ્યા 2. તાલીમના હેતુ(ઉદ્દેશો), તાલીમની જરૂરિયાતનું આકલન, તાલીમના સ્તર, તાલીમના પ્રકાર, તાલીમની પદ્ધતિઓ 3. તાલીમની પ્રક્રિયા, કાર્યક્રમ અને મુલ્યાંકન 4. માનવ સંસાધન સંચાલન ઉપર ગાંધીજીના વિચારોની અસર	15
---	----

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	Aswathappa k. (2009), Human Resource management, Fifth Edition, Tata Mc Graw Hill Publishing Company Limited, New Delhi.
2	Bhattacharya D.K. (2002), Human Resource management, Excel books, New Delhi.
3	ખુરાના અશોકડિસ્કવરી પબ્લિશિંગ હાઉસ પ્રાઇવેટ ,માનવ સંસાધન પ્રબંધન ,(2010) , .નવી દિલ્હી ,લિમીટેડ
4	યાદવ રમણીક જે. (2000), સંચાલન – નવા ખ્યાલો અને દિશાઓ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
5	શાહ એ ,(2000) .પી.ધંધાકીય વ્યવસ્થા અને સંચાલન ,કુમાર પ્રકાશન ,અમદાવાદ.
6	પંચાલ હસમુખ.અમદાવાદ ,અનડા બુક ડીપો ,માનવ સંસાધન સંચાલન ,(16-2015) ,
Web & Other Study Resources:	
1	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-204 EA	Name of the course/ subject સામાજિક પરિવર્તનની વિચારધારા (વૈકલ્પિક) Ideology of Social Change	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજના પરિવર્તનમાં અસર કરતા પરિબળોની પ્રાથમિક જાણકારી હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ, લક્ષણો અને સંબંધિત સમાજશાસ્ત્રીય ખ્યાલો તથા સામાજિક ક્રાંતિ, સામાજિક સુધારણા અને સામાજિક પુનરુત્થાનનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો અંગે ઊંડાણ પૂર્વકની જાણકારી મેળવશે. CO2 – ઉત્ક્રાંતિવાદી વિચારધારા અને ઉત્ક્રાંતિવાદના સિદ્ધાંતો (હર્બર્ટ સ્પેન્સર) તથા સંસ્કૃતિકરણ, પશ્ચિમીકરણ, બિનસાંપ્રદાયિકતા અને આધુનિકીકરણનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો વિશે જાણશે અને સમજશે. CO3 – ગાંધીવાદી વિચારધારા, રચનાત્મક કાર્યક્રમ, માર્ક્સવાદી વિચારધારા (પરીવર્તનનો સિદ્ધાંત) ની સમજ કેળવશે. CO4 – આયોજિત વિકાસ અને પરિવર્તન, સામાજિક પરિવર્તન અંગે ગાંધીજીનો અભિગમ તથા આયોજિત વિકાસ, નીતિપંચ અને રાજ્યની ભૂમિકા, પંચાયતી રાજ ની સમજ કેળવશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	1	2	2	–	1	2	–	2	1.73
CO2	3	2	2	2	1	2	1	1	1	2	–	2	1.67
CO3	3	2	2	1	–	3	2	–	–	2	–	2	1.70
CO4	3	2	1	2	1	2	2	–	1	2	2	3	1.83
Avg (PO)	3.0	2.0	1.75	1.75	0.75	2.25	1.75	0.25	0.75	2.0	0.5	2.25	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સ્વ-અધ્યયન પદ્ધતિ 4. વાર્તા-કથન પદ્ધતિ 5. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો.
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સામાજિક પરિવર્તનનો અર્થ અને લક્ષણો સામાજિક પરિવર્તન સાથે સંબંધિત સમાજશાસ્ત્રીય ખ્યાલો સામાજિક ક્રાંતિનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો સામાજિક સુધારણાનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો સામાજિક પુનરુત્થાનનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામો	15
Unit 2 ઉત્ક્રાંતિવાદી વિચારધારા – અર્થ અને ઉત્ક્રાંતિવાદના સિદ્ધાંતો (હર્બર્ટ સ્પેન્સર) સામાજિક સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનની પ્રક્રિયાઓ : - સંસ્કૃતિકરણનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામ - પશ્ચિમીકરણનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામ - આધુનિકીકરણનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામ - બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ, લક્ષણો અને પરિણામ	15
Unit 3 ગાંધીવાદી વિચારધારા રચનાત્મક કાર્યક્રમ માર્ક્સવાદી વિચારધારા (પરિવર્તનનો સિદ્ધાંત)	15
Unit 4 આયોજિત વિકાસ અને પરીવર્તન સામાજિક પરિવર્તન અંગે ગાંધીજીનો અભિગમ આયોજિત વિકાસ, નીતિપંચ અને રાજ્યની ભૂમિકા, પંચાયતી રાજ.	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	મહેન્દ્ર ઝવેરી, (1985), સામાજિક પરીવર્તન, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
2	એમ.એન.શ્રીનિવાસ, (2015), આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરીવર્તન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણબોર્ડ, અમદાવાદ
3	ડૉ.નિરા દેસાઈ, (1982), ગુજરાતમાં ૧૯મી સદીમાં સામાજિક પરીવર્તન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
4	સંજીવ મહાજન, (2007) આધુનિક ભારતમાં સામાજિક પરીવર્તન, અર્જુન પબ્લિકેશન નંદ દિલ્લી.
5	સુનિલ ગોયલ, (2003), ભારત મે સામાજિક પરીવર્તન, આરપ્રકાશન.એસ.બી., જયપુર.
6	M.N. Shrinivas, (1966), Social change in modern india, Allied publication, Delhi.
7	Ram Ahuja, (2004), Indian Social System, Rawat pub., Jaipur.
8	M.S. Gore, (1985), Social Aspects of Development, Bombay.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-204 EB	Name of the course/ subject સમૂહ માધ્યમો અને સમાજ (વૈકલ્પિક)Mass Media And Society	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજિકરણમાં મહત્વના પરિબળ તરીકે સમૂહ માધ્યમોની આવશ્યકતાની જાણ ધરાવતા હોવા જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સમૂહ માધ્યમોનો અર્થ, લક્ષણો, પ્રકાર તથા પ્રિન્ટિંગ માધ્યમ અને વિજાણું માધ્યમનો અર્થ, ઉદ્ભવ, વિકાસની સમજ વિકસીત કરશે. CO2 – સમૂહ માધ્યમના સાધનોમાં પુસ્તકો, મેગેઝીન, દૈનિક પત્રો, ચોપાનિયાના સ્વરૂપો અને અસરો તથા ટેલીવિઝન, ઈન્ટરનેટ અને સોશિયલ મીડિયાની અસરો તેમજ કન્ટેન્ટ એનાલિસીસની સમજ કેળવશે. CO3 – સમૂહ માધ્યમોની અસરોમાં આધુનિકતા, અતિ આધુનિકતા, સામાજિક વ્યવસ્થા, સંસ્થાઓનું ક્ષેત્ર, આર્થિક, વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર, શિક્ષણ, ધર્મ, મૂલ્યોનું ક્ષેત્ર અંગે સમજ કેળવશે. CO4 – સમૂહ માધ્યમોના ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રીય સૂચિતાર્થોમાં માહિતી પ્રધાન સમાજ અને નવા સામાજિક વર્ગો, શિક્ષણ અને રાજકીય ક્ષેત્રે વિનિયોગ, વૈચારિક વિકાસ અને ભારતીય સંસ્કૃતિ, સમૂહ-માધ્યમોએ સર્જેલા પ્રવાહો, પ્રશ્નો અને પડકારો અંગે સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes												
	(1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.82
CO2	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.82
CO3	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.82
CO4	3	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	3	1.92
Avg (PO)	3.0	2.0	2.0	2.0	1.0	2.0	2.0	1.0	1.25	2.0	1.0	2.25	1.79

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. તુલનાત્મક પદ્ધતિ 6. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ 7. પેનલ ચર્ચા પદ્ધતિ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સમૂહ માધ્યમોનો પરિચય સમૂહ માધ્યમોનો અર્થ અને લક્ષણો, સમૂહ માધ્યમોના પ્રકારો પ્રિન્ટિંગ માધ્યમનો અર્થ - લક્ષણ - ઉદ્ભવ - વિકાસ વિજાણું માધ્યમનો અર્થ - લક્ષણ - ઉદ્ભવ - વિકાસ	15
Unit 2 સમૂહ માધ્યમના સાધનો પુસ્તકો - મેગેઝીન : સ્વરૂપ - અસરો દૈનિક પત્રો, ચોપાનિયા : સ્વરૂપો - અસરો ટેલીવિઝન : સમાજ પરની અસરો ઈન્ટરનેટ અને સોશિયલ મીડિયાની અસરો કન્ટેન્ટ એનાલિસીસ	15
Unit 3 સમૂહ માધ્યમોની અસરો આધુનિકતા - અતિ આધુનિકતા સામાજિક વ્યવસ્થા - સંસ્થાઓનું ક્ષેત્ર આર્થિક - વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર , શિક્ષણ - ધર્મ - મૂલ્યોનું ક્ષેત્ર	15

Unit 4 સમૂહ માધ્યમોના ભારતમાં સમાજશાસ્ત્રીય સૂચિતાઓ માહિતી પ્રધાન સમાજ અને નવા સામાજિક વર્ગો શિક્ષણ અને રાજકીય ક્ષેત્રે વિનિયોગ વૈચારિક વિકાસ અને ભારતીય સંસ્કૃતિ સમૂહ માધ્યમોએ સર્જેલો પ્રવાહો, પ્રશ્નો અને પડકારો બદલાતા સમાજમાં એ.આઈ.ની ભૂમિકા	15
--	----

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	Agree W. K. (1969). Mass Media in free society, New Delhi : Oxford
2	Agrawal, Binod C. (1978) Television comes to village : An Evaluation of site Banglore : Indian Space research organisation
3	Modi, Ishwer. (1985) Leisure mass media and social system, Jaipur: Rawat Pub.
4	પનાલિયા, જનક (૨૦૧૪) વૈશ્વિકીકરણઔરપત્રકારિતા. નઈદિલ્લી: રાવતપ્રકાશન
5	મલ્હોત્રા, મહેન્દ્ર (૨૦૧૨) આધુનિકમીડિયાએવંસમાચાર, નયીદિલ્લી :રાવતપ્રકાશન
6	દેસાઈ દિનેશ)2010 ગુજરાતી દૈનિકપત્રો .(, અમદાવાદ, હર્ષ પ્રકાશન
7	વાઘેલા અનિલ (2014). સમૂહ માધ્યમોનું સમાજશાસ્ત્ર. અનડા બુક ડીપો, અમદાવાદ

8	ਪਾਂਡਰ ਸੁਭਾਸ਼, ਹਸਮੁਖ ਪੰਚਾਲ (2019-20), ਸਮੂਹ ਮਾਧਿਅਮ, ਗੁਰੂ ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਗੋਧਰਾ
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 2	Code of the course/ subject MSOC-205	Name of the course/ subject નગર સમાજશાસ્ત્ર Urban Sociology	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	નગરના ઝડપી વિકાસની ગતિની સમાજ પર થતી અસરો અંગે જાણકારી હોવી જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – નગર સમાજશાસ્ત્ર નો અર્થ, વિષયવસ્તુ, ઉદ્ભવ અને વિકાસ, જરૂરિયાત તથા નગર સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો ની સમજ કેળવશે. CO2 – નગરીય પરિવાર, નગરીય સામાજિક સ્તરીકરણ અને વ્યાવસાયિક વિભાજન., નગરીય જીવન, ગ્રામીણ નગરીય સતતતા, નગરીકરણનાં સિદ્ધાંત તથા નગર અંગે માર્ક્સવાદી અભિગમની સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ વિકસીત થશે. CO3 – નગર આયોજનનો અર્થ, ધ્યેયો અને મહત્વ, ગંદા વસવાટની સમસ્યા – અર્થ, કારણો, અસરો, ઉપાયો, નગરીય પર્યાવરણની સમસ્યા- અર્થ, કારણો, અસરો, ઉપાયની સમજ વિકસીત થશે. CO4 - મોનોગ્રાફ (વિરમગામ નગરનો અભ્યાસ) 1. વિરમગામ નગરના વિકાસની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ 2. નગરના વસ્તીશાસ્ત્રીય પરિવર્તનો 3. નગર વિકાસને અસર કરતા પરિબલો ની સમજ વિકસીત થશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	1	2	2	1	1	2	–	2	1.75
CO2	3	3	2	3	2	2	2	2	2	2	–	2	2.18
CO3	2	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2.08
CO4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	3	2.42
Avg (PO)	2.75	2.5	2.5	2.25	2.0	2.0	2.0	1.75	1.75	2.25	2.0	2.25	2.1

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 6. તુલનાત્મક પદ્ધતિ 7. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 નગર સમાજશાસ્ત્ર નો અર્થ અને વિષયવસ્તુ નગર સમાજશાસ્ત્ર નો ઉદભવ અને વિકાસ નગર સમાજશાસ્ત્રની જરૂરિયાત નગર સમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો	15
Unit 2 નગરીય પરિવાર, નગરીય સામાજિક સ્તરીકરણ અને વ્યાવસાયિક વિભાજન. નગરીય જીવન, ગ્રામીણ નગરીય સાતત્ય નગરીકરણનાં સિદ્ધાંત નગર અંગે માર્ક્સવાદી અભિગમ	15
Unit 3 નગર આયોજનનો અર્થ, ધ્યેયો અને મહત્વ ઝુંપડપટ્ટીની સમસ્યા – અર્થ, કારણો, અસરો, ઉપાયો નગરીય પર્યાવરણની સમસ્યા- અર્થ, કારણો, અસરો, ઉપાય.	15

Unit 4	15
મોનોગ્રાફ (વિરમગામ નગરનો અભ્યાસ)	
1. વિરમગામ નગરના વિકાસની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ	
2. નગરના વસ્તીશાસ્ત્રીય પરિવર્તનો	
3. નગર વિકાસને અસર કરતા પરિબલો	

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks
40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.
આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ
સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ
સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	દોશી, હરીશ, (1998), નગર સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
2	દેસાઈ, એ.આર. અને નીરા દેસાઈ, (1978), વિકસતા શહેરો અને ઝુંપડીઓ, આર.આર.શેઠની કંપની, બોમ્બે.
3	દેસાઈ, એ.આર. અને નીરા દેસાઈ, (1967), ભારતીય નગર (સમાજશાસ્ત્રીય અન્વેષણ), આર.આર.શેઠની કંપની, બોમ્બે.
4	પાન્ડેય ગણેશ, (2008), નગરીય સમાજશાસ્ત્ર, રાધા પબ્લિકેશન, નઈ દિલ્હી.
5	શર્મા, રાજેન્દ્ર કુમાર (1996), નગરીય સમાજશાસ્ત્ર, એટલાન્ટિક પબ્લિકેશન, નવી દિલ્લી.
6	પંચાલ, હસમુખ, (2019), નગર સમાજશાસ્ત્ર, ગોવિંદ ગુરુ પ્રકાશન, ગોધરા.

7	પંચાલ, હસમુખ, (2014), વિરમગામ – એક સમાજશાસ્ત્રીય અભ્યાસ, અપ્રકાશિત પીએચ.ડી. શોધનિબંધ, ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
8	Roy, M.S.A (Edt.), (1992), Urban Sociology in India, Oriented Congment, New Delhi.
9	https://dpvipracollege.in/wp-content/uploads/2023/01/MASO-201.pdf?utm_source=chatgpt.com
10	https://egyankosh.gkpad.com/page/9
11	https://uou.ac.in/sites/default/files/slm/MASO-601.pdf?utm_source=chatgpt.com
12	https://archive.org/download/in.ernet.dli.2015.482708/2015.482708.Nagriiya-Samaajshastriiya.pdf?utm_source=chatgpt.com
13	https://egyankosh.gkpad.com/
Web & Other Study Resources:	
1	https://www.youtube.com/watch?v=OAq0dZN-yi8
2	https://www.youtube.com/watch?v=-q6qPitBsSw
3	https://www.youtube.com/watch?v=e2pRJpXfcZQ

[Program and Semester] એમ.એ. -3	Code of the course/ subject MSOC-301	Name of the course/ subject સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો Sociological Theories	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજશાસ્ત્ર અંગે વિવિધ વિચારકોના વિચારોની સમજ હોવી જોઈએ,		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતનો અર્થ, સ્વરૂપ, કાર્યો તથા સિદ્ધાંત અને સંશોધન વચ્ચેનું પરસ્પરાવલંબન, ફાંકફટ સ્કૂલ તેમજ મેક્સહોર્ક હાઈમરના વિચારોની સમજ કેળવશે. CO2 – સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદના બૌદ્ધિક સ્ત્રોતોમાં જ્યોર્જ હર્બર્ટ મીડનું સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રદાન અને હર્બર્ટ બ્લૂમરનું સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રદાનની સમજ વિકસીત કરશે. CO3 – એથ્નોમેથોડોલોજીનો અર્થ, બૌદ્ધિક સ્ત્રોતો/મૂળ, તેની પદ્ધતિઓમાં ગાર્ફિંકલનું પ્રદાન તથા આધુનિકતા અને અનુઆધુનિકતાનો અર્થ અને લક્ષણોની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવશે. CO4 – રચનાતંત્રવાદ અને અનુરચનાતંત્રવાદ, જેક્સ ડેરીડાએ પ્રસ્તુત કરેલ ખંડનનો સિદ્ધાંત, એન્થની ગિડ્સના સ્ટ્રક્ચરેશન સિદ્ધાંત તેમજ મિશેલ કુકોના વાર્તાલાપ, જ્ઞાન અને સામર્થ્ય અંગેના વિચારોની સમજ કેળવશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	3	–	2	2	–	–	2	–	–	2.0
CO2	3	2	2	2	–	2	2	1	1	2	–	–	1.91
CO3	3	3	3	2	1	2	2	2	1	2	1	1	2.0
CO4	3	3	3	3	1	3	3	2	2	3	2	2	2.42
Avg (PO)	3.0	2.5	2.5	2.5	0.75	2.25	2.25	1.25	1.0	2.25	1.0	0.75	1.94

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. તુલનાત્મક પદ્ધતિ 5. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 6. સંવાદ પદ્ધતિ 7. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતનો અર્થ અને સ્વરૂપ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતના કાર્ય સિદ્ધાંત અને સંશોધન વચ્ચેનું પરસ્પરાવલંબન ફાંકફર્ટ સ્કૂલ - મેકસહોર્ક હાઈમરના વિચાર	15
Unit 2 સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદ : સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદના બૌદ્ધિક સ્ત્રોતો 1. જ્યોર્જ હર્બર્ટ મીડ સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રદાન : 2. હર્બર્ટ બ્લૂમર : સંજ્ઞાત્મક આંતરક્રિયાવાદી પરિપ્રેક્ષ્યમાં પ્રદાન	15
Unit 3 એથ્નોમેથોડોલોજીનો સિદ્ધાંત એથ્નોમેથોડોલોજીનો અર્થ એથ્નોમેથોડોલોજીના બૌદ્ધિક સ્ત્રોતો મૂળ/ એથ્નોમેથોડોલોજીની પદ્ધતિઓમાં ગાર્ફિંકલનું પ્રદાન આધુનિકતાનો અર્થ અને લક્ષણો અનુઆધુનિકતાનો અર્થ અને લક્ષણો	15

Unit 4 રચનાતંત્રવાદ અનુરચનાતંત્રવાદ જેક્સ ડેરીડાએ પ્રસ્તુત કરેલ ખંડનનો સિદ્ધાંત એન્થની ગિડ્સના સ્ટ્રક્ચરેશન સિદ્ધાંત મિશેલ ફુકો : વાર્તાલાપ, જ્ઞાન અને સામર્થ્ય	15
---	----

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	વાય.એ.પરમાર, (2014), અનુઆધુનિક ચિંતન, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
2	વાય.એ.પરમાર, (2016), 20 મી સદીના ડાબેરી ચિંતકો, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
3	વાય.એ.પરમાર,(2017), સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો (નવી આવૃત્તિ), યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
4	એસ.એલ.દોશી,(2008), નવ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.
5	એસઉચ્ચત્તર સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો,(2012),ત્રિવેદી .એસ.દોશી અને એમ.એલ., રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર.
6	એસદોશી.એલ., ,(2005)આધુનિકતા, ઉત્તર આધુનિકતા અવં નવ સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંત રાવત પબ્લિકેશન.જયપુર ,
Web & Other Study Resources:	
1	

[Program and Semester] એમ.એ. - 3	Code of the course/ subject MSOC-302	Name of the course/ subject સામાજિક આંદોલન Social Movement	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ભારતમાં થયેલ વિવિધ આંદોલન અંગે સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 - સામાજિક આંદોલનનો અર્થ, વિશેષતા, અવસ્થાઓ, પ્રકારો અને સિધ્ધાંતોની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવશે. CO2 - નવજાગૃતિ આંદોલન (રેનેશા), ધર્મ સુધારણા આંદોલન (રેફરમેશન), રાષ્ટ્રીય આંદોલનના પરિબળો, દાંડીયાત્રા, બારડોલી આંદોલનની સમજ કેળવશે. CO3 - દારૂ નિષેધ - મહિલા આંદોલન, બિરસા મુંડા આંદોલન, વેડછી આંદોલન (સમાજસુધારણા), નકસલવાદ આંદોલનની સામાજિક અભિગમથી સમજ વિકસાવશે. CO4 - મહાગુજરાત આંદોલન, નવનિર્માણ આંદોલન, અનામત આંદોલન - 1981- એસ.સી.- એસ.ટી તેમજ 1985 - ઓબીસી અને 2016 -પાટીદાર આંદોલન(ઓબીસી) અંગે સાચી સમજ વિકસશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	2	2	2	2	–	1	2	–	2	2.0
CO2	3	2	2	3	2	2	2	–	2	2	–	3	2.27
CO3	3	2	3	2	2	3	2	1	3	3	2	3	2.42
CO4	3	2	2	3	2	3	2	1	2	3	2	3	2.33
Avg (PO)	3.0	2.25	2.25	2.5	2.0	2.5	2.0	0.5	2.0	2.5	1.0	2.75	2.19

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. પ્રદર્શન પદ્ધતિ 6. સ્પષ્ટિકરણ 7. દ્રશ્ય- શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સામાજિક આંદોલનનો અર્થ અને વિશેષતા સામાજિક આંદોલનની અવસ્થાઓ સામાજિક આંદોલનના પ્રકારો સામાજિક આંદોલનના સિધ્ધાંતો	
Unit 2 નવજાગૃતિ આંદોલન (રેનેશા) ધર્મ સુધારણા આંદોલન (રેફરમેશન) રાષ્ટ્રીય આંદોલનના પરિબળો દાંડીયાત્રા બારડોલી આંદોલન	
Unit 3 દારૂ નિષેધ -મહિલા આંદોલન બિરસા મુંડા આંદોલન વેડછી આંદોલન (સમાજસુધારણા) નકસલવાદ આંદોલન	

Unit 4 મહાગુજરાત આંદોલન નવનિર્માણ આંદોલન અનામત આંદોલન – 1) -1981 એસટી.એસ -.સી. 2) – 1985 ઓબીસી 3) – 2016 પાટીદાર આંદોલન(ઓબીસી)	
---	--

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks
40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.
આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ
સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ
સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	આમ્રપાલી મર્યટ,(2002-03),ક્રિયાનું સમાજશાસ્ત્ર, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
2	પી.સી.જૈન,(2008-09),સામાજિક આંદોલન કા સમાજશાસ્ત્ર,નેશનલ પબ્લિકેશન હાઉસ, જયપુર
3	વી.એન.સિંહઅને જનમેજય સિંહ,(2003),ભારત મે સામાજિક આંદોલન, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
4	ડેવિડ હાર્ડીમેન ,(1987),દેવી આંદોલન ,સેન્ટર ફોર સોશ્યલ સ્ટડીઝસુરત ,
5	ડેવિડ હાર્ડીમેન,(1989) ,વેડછી આંદોલન ,સેન્ટર ફોર સોશ્યલ સ્ટડીઝસુરત ,
6	અરુણ વાઘેલા,(2010),આઝાદીના જંગનો આદિવાસી ,અક્ષર પબ્લિકેશન અમદાવાદ
Web & Other Study Resources:	
1	

[Program and Semester] એમ.એ. - 3	Code of the course/ subject MSOC-303	Name of the course/ subject શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર Sociology of Education	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	શિક્ષણથી આવેલ પરિવર્તનોની સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, કાર્યક્ષેત્ર, શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રનો સમાજશાસ્ત્ર અને શિક્ષનના માનસશાસ્ત્ર સાથેનો સંબંધ, સમાજની પેટાવ્યવસ્થાઓ અને શિક્ષણ વ્યવસ્થા અંગેનો આંતરસંબંધમાં (૧) કુટુંબ (૨) સમુદાય (૩) રાજ્ય (૪) અર્થવ્યવસ્થા ની સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી જોતા શિખરે. CO2 – શિક્ષણ ક્ષેત્રના વિચારકોમાં ગાંધીજી, ગીજુભાઈ બહેકા, રવિન્દ્રનાથ ટાગોર, રાધાકીષ્ણનાં વિચારોને સમજશે. CO3 – શિક્ષણ, જ્ઞાન અને સત્તા, શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન, સામાજિક માનવ વિકાસ, અનામત અને ગતિશીલતા તથા બેટી બચાવો, બેટી પઢાવો અંગે સાચી દિશા જાણશે. CO4 - ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થા, શિક્ષણ કમિશનો- કોઠારી કમીશન, યશપાલ કમીશન અને એનઈપી – 2020 વિશે ઊંડી સમજ પ્રાપ્ત કરશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	3	2	2	2	–	2	2	–	2	2.08
CO2	3	1	–	2	1	3	2	–	1	2	–	2	1.64
CO3	3	2	2	2	3	3	2	1	2	3	2	3	2.33
CO4	3	3	2	2	2	3	3	1	3	3	2	3	2.50
Avg (PO)	3.0	2.0	1.5	2.25	2.0	2.75	2.25	0.5	2.0	2.5	1.0	2.5	2.14

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. પ્રદર્શન પદ્ધતિ 4. સેમિનાર પદ્ધતિ 5. વ્યક્તિ અભ્યાસ પદ્ધતિ 6. નાટ્યિકરણ પદ્ધતિ 7. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા અને કાર્યક્ષેત્ર શિક્ષણના સમાજશાસ્ત્રનો સમાજશાસ્ત્ર અને શિક્ષણના માનસશાસ્ત્ર સાથેનો સંબંધ સમાજની પેટાવ્યવસ્થાઓ અને શિક્ષણ વ્યવસ્થા અંગેનો આંતરસંબંધ : (૧) કુટુંબ (૨) સમુદાય (૩) રાજ્ય (૪) અર્થવ્યવસ્થા	15
Unit 2 શિક્ષણ ક્ષેત્રના વિચારકો ગાંધીજી, ગીજુભાઈ બધેકા, રવિન્દ્રનાથ ટાગોર, રાધાક્રીષ્ણ	15
Unit 3 શિક્ષણજ્ઞાન અને સત્તા , શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન શિક્ષણ અને સામાજિક માનવ વિકાસ શિક્ષણ અને ગતિશીલતા અનામત – બેટી બચાવો, બેટી પઢાવો	15
Unit 4 ભારતીય શિક્ષણ વ્યવસ્થા શિક્ષણ કમિશનો- કોઠારી કમીશન, યશપાલ કમીશન NEP – 2020	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks
40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.
આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ
સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ
સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	જ્યેન્દ્ર દવે, (૧૯૮૬), ભારતીય ચિંતકોનું શિક્ષણ ચિંતન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
2	ગાંધીજી (૧૯૫૦) પાયાની કેળવણી, નવજીવન પ્રકાશન મંદિર, અમદાવાદ
3	ગાંધીજી (૧૯૩૮) કેળવણીનો કોયડો, નવજીવન પ્રકાશન મંદિર, અમદાવાદ
4	બી. વી .શાહ અને કે. વી. શાહ (2013) શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ. અમદાવાદ
5	મગનભાઈ પટેલ (૧૯૯૯) ગાંધીજીની શિક્ષણ દર્શન, નવજીવન પ્રકાશન મંદિર, અમદાવાદ
6	સત્યપાલ રૂહેલા (૧૯૮૩) ભારતીય શિક્ષા કા સમાજશાસ્ત્ર, રાજસ્થાન હિન્દી ગ્રંથ અકાદમી, જયપુર
7	ડો . એમ. એન. લવાનિયા અને શશી કે. જૈન, (૧૯૭૧), રિસર્ચ પબ્લિકેશન, નવી દિલ્હી.
8	સુજાતા રાય (૧૯૯૬) શિક્ષા ઔર વિકાસ કે સામાજિક આચાર, ગ્રંથ શિલ્પી, નઈ દિલ્લી
9	સુભાષ શર્મા (૨૦૦૩) ભારતમે શિક્ષા વ્યવસ્થા, વાણી પ્રકાશન, નઈ દિલ્લી

10	Mark chesier ,(2005) ,Sociology of Education ,William Cave New York.
11	Dr. Satyapal Rahda ,(1992) ,Sociology of Education ,The associated pub. Ambala, Cautta.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 3	Code of the course/ subject MSOC-304 EA	Name of the course/ subject Sociology in Practice - 2 (સોશ્યોલોજી ઈન પ્રેક્ટિશ - 2)	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	ક્ષેત્રકાર્યથી સમાજને નજદિકથી જોતા આવડવું જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સ્વૈચ્છિક સંગઠનો નો (NGO)અર્થ પ્રેક્ટિશ વર્કમાં ,પ્રકાર અને અભિગમ , સ્વૈચ્છિક સંગઠનો ની મુલાકાતનું માળખું બનાવવું તથા અહેવાલ લેખનની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવશે CO2 – સમાજકાર્યનું કાર્યક્ષેત્ર ,ભૂમિકા અને સમાજ કાર્યકર્તાઓની જવાબદારી , પ્રેક્ટિશ વર્કમાં વૃદ્ધાશ્રમોસ્વૈચ્છિક ,શહેરી સમસ્યાઓ ,ઝુપડપટ્ટીના બાળકો , સંગઠનોસાથે કાર્ય કરવા અંગે સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ વિકસીત કરશે. CO3 – કાઉન્સેલિંગનો અર્થ ,સ્વરૂપો અને મહત્વ ,પ્રેક્ટિશ વર્કમાં કારકિર્દી કાઉન્સેલિંગ ,સામાજિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક એડજસ્ટમેન્ટનું કાઉન્સેલિંગ , કુટુંબનું કાઉન્સેલિંગ ,વિકલાંગોનું કાઉન્સેલિંગ અંગેના કૌશલ્યોનો વિકાસ થશે . CO4 – સર્વે, સેમિનાર અને જાગૃતિ કાર્યક્રમ, પ્રેક્ટિશ વર્કમાં ગામડાંનો સર્વે, વર્તમાન પ્રશ્નો અંગેના સેમિનાર, જેન્ડર સેન્સીટીવીટી અંગે જાગૃત્તિના કાર્યક્રમો અંગે નવા જ્ઞાનનો વિકાસ થશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	2	3	2	2	1	2	2	–	2	2	2	3	2.08
CO2	2	3	2	2	2	3	2	1	3	2	3	3	2.33
CO3	2	3	3	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2.17
CO4	2	3	2	2	2	2	3	1	2	3	2	3	2.25
Avg (PO)	2.0	3.0	2.25	1.75	1.5	2.5	2.25	1.0	2.25	2.25	2.25	2.75	2.21

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન પદ્ધતિ 2. જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. પેનલ ચર્ચા પદ્ધતિ 5. સેમિનાર પદ્ધતિ 6. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 7. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સ્વૈચ્છિક સંગઠનો (NGO) - અર્થ, પ્રકાર અને અભિગમ પ્રેક્ટિશ વર્ક : NGOs ની મુલાકાતનું માળખું બનાવવું. - NGOs ની મુલાકાતનો અહેવાલ લખો	15
Unit 2 સમાજકાર્ય - કાર્યક્ષેત્ર, ભૂમિકા અને સમાજ કાર્યકર્તાઓની જવાબદારી પ્રેક્ટિશ વર્ક – વૃદ્ધાશ્રમો, ઝુપડપટ્ટીના બાળકો, શહેરી સમસ્યાઓ, NGOs સાથે કાર્ય કરવું	15
Unit 3 કાઉન્સેલિંગ - અર્થ, સ્વરૂપો અને મહત્વ પ્રેક્ટિશ વર્ક – કારકિર્દી કાઉન્સેલિંગ, સામાજિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક એડજસ્ટમેન્ટનું કાઉન્સેલિંગ, વિકલાંગોનું કાઉન્સેલિંગ, કુટુંબનું કાઉન્સેલિંગ	15

Unit 4 સર્વે, સેમિનાર અને જાગૃતિ કાર્યક્રમ પ્રેક્ટિશ વર્ક – ગામડાંનો સર્વે વર્તમાન પ્રશ્નો અંગેના સેમિનાર જેન્ડર સેન્સીટીવીટી અંગે જાગૃત્તિના કાર્યક્રમ	15
--	-----------

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	Barker, R.L. (1999), Milestones in the Development of Social Work and Social Welfare. Washington, DC : NASW Press.
2	Friedlander, Walter A. (1977), Concepts and Methods of Social Work, New Delhi Prentice Hall of India Pvt. Ltd.
3	John Mcleod , Julia Mcleod (2011), Counselling Skill – A Practical Guide for Counsellors and Helping Professional, Open university Press, Mcgraw. Hill Education.
4	Malcolm Payne, Jo Campling (1997), Modern Social Work Theory, Lyceum Books.
5	ચાવડા, ગીતા (2011), સામુદાયિક સંગઠન, અમદાવાદ : રત્નાદે પ્રકાશન.
6	પટેલ, આનંદી(2011), વ્યાવસાયિક સમાજકાર્યના આધાર સ્તંભો, અમદાવાદ:અભિવૃત્તી પ્રકાશન.

7	પટેલ, જી.સી. અને ગામીત મહેશ સી.(2014), સમાજ અને સમાજકાર્ય,અમદાવાદ: અનડા બૂક ડીપો.
8	ભટ્ટી રમણીક અને અન્ય(2006), સમાજકાર્યની પદ્ધતિઓ, ભાવનગર: અન્વેષણ પ્રતિષ્ઠાન.
9	દવે હંસાબેન મહેશચંદ્ર (1972) સામાજિક કાર્ય, યુનિવર્સિટીગ્રંથનિર્માણબોર્ડ, અમદાવાદ
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. -3	Code of the course/ subject MSOC-304 EB	Name of the course/ subject સમાજ અને સમાજકાર્ય (વૈકલ્પિક) Society And Socialwork	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજને સમાજકાર્યથી સમજવાનું કૌશલ્ય ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સમાજકાર્યનો અર્થ, હેતુઓ, અભ્યાસક્ષેત્ર, સમાજકાર્યનું વ્યાવસાયિક સ્વરૂપને સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી સમજશે. CO2 – સમાજકાર્યના મુખ્ય સિદ્ધાંત, સમાજકાર્યની ગાંધી વિચારધારા, સમાજકાર્યની ભૂમિકા, સમાજકાર્યની પદ્ધતિઓ માટે સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમ વિકસીત થશે. CO3 – સ્વૈચ્છિક સંગઠનની વ્યાખ્યા, ભારતમાં સમાજકાર્યનો સાંસ્કૃતિક દ્રષ્ટિકોણ, સ્વૈચ્છિક સંગઠનોના પ્રકાર, સ્વૈચ્છિક સંગઠનોની ભૂમિકા, સ્વૈચ્છિક સંગઠનો અંગે સમજ વિકસીત થશે. CO4 – સ્વૈચ્છિક સંગઠનની મુલાકાત અને અહેવાલ, સામુદાયિક કાર્ય, 1. સ્ત્રીઓ 2. વૃદ્ધો 3.બાળકો 4. પછાત સમૂહો 5. કૌટુંબિક પ્રશ્નો 6. સામાજિક સમસ્યાઓ અંગે સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes												
	(1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	2	1	3	2	–	2	2	2	2	2.17
CO2	3	3	2	2	1	3	2	1	2	2	2	2	2.08
CO3	2	2	2	2	2	2	1	–	2	2	2	3	2.00
CO4	2	3	3	3	2	3	2	–	3	2	2	3	2.42
Avg (PO)	2.5	2.75	2.25	2.25	1.5	2.75	1.75	0.25	2.25	2.0	2.0	2.5	2.18

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 5. સેમિનાર પદ્ધતિ 6. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 7. સ્પષ્ટિકરણ
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સમાજકાર્યનો ખ્યાલ સમાજકાર્યનો અર્થ, હેતુઓ સમાજકાર્યનું અભ્યાસક્ષેત્ર સમાજકાર્યનું વ્યાવસાયિક સ્વરૂપ	
Unit 2 સમાજકાર્યના સિદ્ધાંતો અને સ્વરૂપ સમાજકાર્યના મુખ્ય સિદ્ધાંત સમાજકાર્યની ગાંધી વિચારધારા સમાજકાર્યની ભૂમિકા સમાજકાર્યની પદ્ધતિઓ	
Unit 3 સ્વૈચ્છિક સંગઠન સ્વૈચ્છિક સંગઠનની વ્યાખ્યા , ભારતમાં સમાજકાર્યનો સાંસ્કૃતિક દ્રષ્ટિકોણ સ્વૈચ્છિક સંગઠનોના પ્રકાર સ્વૈચ્છિક સંગઠનોની ભૂમિકા સ્વૈચ્છિક સંગઠનો	

Unit 4 સામુદાયિક કાર્ય સ્વૈચ્છિક સંગઠનની મુલાકાત અને અહેવાલ સામુદાયિક કાર્ય 1. સ્ત્રીઓ 2. વૃદ્ધો 3. બાળકો 4. પછાત સમૂહો 5. કૌટુંબિક પ્રશ્નો 6. સામાજિક સમસ્યાઓ	
---	--

Assessment Methods: Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	ચાવડા, ગીતા (2011), સામુદાયિક સંગઠન, અમદાવાદ : રજાદે પ્રકાશન.
2	પટેલ આનંદી(2011), વ્યાવસાયિક સમાજકાર્યના આધાર સ્તંભો, અમદાવાદ:અભિવૃત્તી પ્રકાશન.
3	પટેલ ,(2014).અને ગામીત મહેશ સી .સી.જે ,સમાજ અને સમાજકાર્ય :અમદાવાદ, .અનડા બૂક ડીપો
4	ભટ્ટી રમણીક અને અન્ય(2006), સમાજકાર્યની પદ્ધતિઓ, ભાવનગર: અન્વેષણ પ્રતિષ્ઠાન.
5	દવે હંસાબેન મહેશચંદ્ર ,(1972)સામાજિક કાર્ય :અમદાવાદ ,યુનિવર્સિટીગ્રંથનિર્માણબોર્ડ
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. -3	Code of the course/ subject MSOC-305	Name of the course/ subject સ્ત્રી અને સમાજ Women And Society	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	મહિલાના સામાજિક દરજ્જા અને ભૂમિકાની સમજ કેળવેલ હોવા જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સ્ત્રી અભ્યાસનું સ્વરૂપ, કાર્યક્ષેત્ર, મહત્વ, અભિગમો, લિંગ તફાવતના આધારે 1.જૈવિક, 2. મનોવૈજ્ઞાનિક 3. સામાજિક આધાર ની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ વિકસશે. CO2 – વેદકાલીન સમયમાં મહિલાઓનો દરજ્જો, સ્વતંત્ર ભારતમાં સ્ત્રીઓનો દરજ્જો 1. સામાજિક 2. શૈક્ષણિક 3. આર્થિક તથા સ્વતંત્ર ભારતમાં સ્ત્રીના દરજ્જામાં આવેલું પરીવર્તન, ભારતમાં સ્ત્રીભૂણહત્યા અર્થ, વ્યાખ્યા, કારણો અને પરિણામો અંગે સમજ કેળવશે, CO3 – ભારતમાં નારીવાદી ચળવળના પ્રવાહો (1) ઉદારમતવાદી (2) ઉદામવાદી (3) સમાજવાદી, સ્ત્રીઓની ઓછી રાજકીય ભાગીદારીના કારણો, સ્ત્રીઓને મળેલા કાનૂની અધિકારો કાનૂની અધિકારોના અમલમાં અવરોધો અંગે સામાજિક અભિગમ વિકસાવશે. CO4 - સ્ત્રીઓની બેવડી ભૂમિકા, સંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોજગારીના પ્રવાહો, અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોજગારીના પ્રવાહો, સ્ત્રીઓના ઓછા આર્થિક સહભાગીદારીના કારણો, સ્ત્રીઓની આરોગ્ય સંબંધી સમસ્યાના કારણોની સમજ વિકસીત કરશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	3	2	3	2	–	–	2	–	2	2.18
CO2	3	3	2	2	3	3	2	–	–	2	–	3	2.45
CO3	2	3	2	2	2	3	2	–	2	2	2	2	2.17
CO4	2	2	3	2	2	3	2	–	2	2	–	2	2.09
Avg (PO)	2.5	2.5	2.25	2.25	2.25	3.0	2.0	–	2.0	2.0	1.0	2.25	2.22

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 7. સ્વ મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સ્ત્રી અભ્યાસનું સ્વરૂપ સ્ત્રી અભ્યાસનું કાર્યક્ષેત્ર સ્ત્રી અભ્યાસનું મહત્વ સ્ત્રી અભ્યાસના અભિગમો લિંગ તફાવતના આધારે : 1. જૈવિક, 2. મનોવૈજ્ઞાનિક 3. સામાજિક આધાર	15
Unit 2 વેદકાલીન સમયમાં મહિલાઓનો દરજ્જો. સ્વતંત્ર ભારતમાં સ્ત્રીઓનો દરજ્જો : 1. સામાજિક 2. શૈક્ષણિક 3. આર્થિક સ્વતંત્ર ભારતમાં સ્ત્રીના દરજ્જામાં આવેલું પરીવર્તન ભારતમાં સ્ત્રીભૂણહત્યા અર્થ, વ્યાખ્યા સ્ત્રી ભૂણહત્યાના કારણો અને પરિણામો	15
Unit 3 ભારતમાં નારીવાદી ચળવળના પ્રવાહો (1) ઉદારમતવાદી (2) ઉદામવાદી (3) સમાજવાદી સ્ત્રીઓની ઓછી રાજકીય ભાગીદારીના કારણો સ્ત્રીઓને મળેલા કાનૂની અધિકારો કાનૂની અધિકારોના અમલમાં અવરોધો	15

Unit 4 સ્ત્રીઓની બેવડી ભૂમિકા સંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોજગારીના પ્રવાહો અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં રોજગારીના પ્રવાહો સ્ત્રીઓના ઓછા આર્થિક સહભાગીદારીના કારણો સ્ત્રીઓની આરોગ્ય સંબંધી સમસ્યાના કારણો	15
---	-----------

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	ડૉ. મફતલાલ પટેલ, (2001), મહિલા અને માનવ અધિકારો, રત્નાદે પ્રકાશન, અમદાવાદ.
2	વિનુભાઈ પટેલ અને ડૉ. આરતી કસ્વેકર (2006) સ્ત્રી ભૂણહત્યા અટકાવીએ, સ્વાસ્થ્ય સેવા ટ્રસ્ટ, અમદાવાદ
3	ઈશ્વર પેટલીકર (1983) સ્ત્રી સમાનતાની સમસ્યા, આર.આર.શેઠની કંપની,અમદાવાદ
4	એ.જી.શાહ અને પ્રા.જે.કે.દવે (2014-15) સ્ત્રીઓ અને સમાજ, અનડા બૂકડેપો અમદાવાદ
5	ચંદ્રિકા રાવલ અને ડૉ. શૈલજા ધ્રુવ (2014) સ્ત્રીઓ અને સમાજ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
6	નીરા દેસાઈ (1982) ભારતીય સમાજ મેં નારી, મેક મિલન ઇન્ડિયા, નઈ દિલ્લી

7	ચન્દ્રમોહન અગ્રવાલ (1982) ભારતીય નારી વિવિધ આચામ, ઇન્ડિયન પબ્લિકેશન, દિલ્લી
8	શ્રીમતી મંજુ શર્મા (2008) નારીશોષણ ઔર માનવાધિકાર, રાજ પબ્લિશિંગ હાઉસ, જયપુર
9	આશા કૌશિક (2008) નારી સશક્તિકરણ, પોઈન્ટર પબ્લિકેશન, જયપુર
10	વિભાદેવ સરે (2007) ઘરેલું હિંસા : વૈશ્વિક સંદર્ભ, આર્ય પ્રકાશન મંડલ, દિલ્લી
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	Code of the course/ subject MSOC-401	Name of the course/ subject પાશ્ચાત્ય સમાજશાસ્ત્રી Western Sociologist	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજને સમજવામાં પાશ્ચાત્ય વિચારોની પ્રાથમિક સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ અને વિકાસ, ઓગસ્ટ કોંતનું જીવન કાર્ય, પ્રત્યક્ષવાદનો અર્થ અને વિશેષતા, માનવતાના ધર્મ તરીકે પ્રત્યક્ષવાદ, જ્ઞાનનો ત્રિસ્તરીય નિયમ ને સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણ થી સમજશે. CO2 – 1. ઈમાઈલ દુર્બિમનું જીવન અને કાર્ય ,સામાજિક તથ્યનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો, શ્રમવિભાજન અને સામાજિક એકતા ,આત્મહત્યાનો સિદ્ધાંત નો સામાજિક અભિગમથી સમજશે .2 .મેક્સ વેબરનું જીવન અને કાર્ય ,આદર્શ પ્રારૂપ અને સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો ,સત્તાનો અર્થ અને પ્રકારો ને મેક્સ વેબરના અભિગમથી સમજશે. CO3 – કાર્લ માર્ક્સનું જીવન અને કાર્ય ,ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદ ,વર્ગસંઘર્ષનો અર્થ, પૂર્વભૂમિકા, પ્રક્રિયા, કારણો અને પરિણામો ,અતિરિક્ત મૂલ્ય અને વિમુક્તા માર્ક્સવાદી અભિગમથી સમજશે. CO4 - .1ટાલકોટ પાર્સનનું જીવન અને કાર્ય ,AGIL મોડેલ ,પેટર્ન વેરિયેબલ્સ સિદ્ધાંતોને સમજશે તથા .2રોબર્ટ મર્ટનનું જીવન અને કાર્ય, કાર્ય અને વિકાર્ય , પ્રગટ અને અપ્રગટ કાર્ય ના સિદ્ધાંતોને સમાજશાસ્ત્રીય અભિગમથી સમજશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	–	2	2	–	–	2	–	–	1.89
CO2	3	3	2	2	–	2	3	–	–	2	–	–	2.25
CO3	3	3	3	2	–	2	2	–	–	2	–	–	2.25
CO4	3	2	3	2	–	2	2	–	–	2	–	–	2.11
Avg (PO)	3.0	2.5	2.5	2.0	–	2.0	2.25	–	–	2.0	–	–	2.13

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. પેનલ ચર્ચા 3. પ્રકલ્પ પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 6. પ્રશ્ન પ્રવાહિતા પદ્ધતિ 7. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ઓગસ્ટ કોંત: જીવન અને કાર્ય પ્રત્યક્ષવાદનો અર્થ અને વિશેષતા માનવતાના ધર્મ તરીકે પ્રત્યક્ષવાદ જ્ઞાનનો ત્રિસ્તરીય નિયમ	15
Unit 2 .1ઈમાઈલ દુર્બિમ : જીવન અને કાર્ય સામાજિક તથ્યનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો શ્રમવિભાજન અને સામાજિક એકતા આત્મહત્યાનો સિદ્ધાંત .2મેક્સ વેબર : જીવન અને કાર્ય આદર્શ પ્રારૂપનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો સામાજિક ક્રિયાનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો સત્તાનો અર્થ અને પ્રકારો	15
Unit 3 કાર્લ માર્ક્સ : જીવન અને કાર્ય ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદ વર્ગસંઘર્ષનો અર્થ, પૂર્વભૂમિકા, પ્રક્રિયા, કારણો અને પરિણામો અતિરિક્ત મૂલ્ય અને વિમુક્તતા	15

Unit 4 .1 ટાલકોટ પાર્સન્સ : જીવન અને કાર્ય AGIL મોડેલ પેટર્ન વેરિયેબલ્સ .2રોબર્ટ મર્ટન : જીવન અને કાર્ય કાર્ય અને વિકાર્ય	15
---	-----------

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	શાહ, વિપિન. (1980), મેક્સ વેબર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ
2	પટેલ, હસમુખભાઈ.(1980), કાર્લ માર્ક્સ,યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ
3	દોશી, એસ.એલ.અને પી.સી. જૈન. (2018), મુખ્ય સમાજશાસ્ત્રીય વિચારક, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
4	દોશી, એસ.એલ.અને પી.સી. જૈન.(2017), ઈમાઈલ દુર્જિમ, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
5	દોશી, એસ.એલ.અને પી.સી. જૈન. (2017), મેક્સ વેબર,રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
6	પારેખ, મનીષ (2014), સમકાલીન રાજનીતિક વિચારક,રાવત પ્રકાશન, દિલ્લી
7	શ્રીવાસ્તવ, વિનોદ (2012), સમાજશાસ્ત્રીય વિચારક,રાવત પ્રકાશન, દિલ્લી

8	પ્રકાશ, દેવ. (2017), સામાજિક વિચારક, ઓમેગા પબ્લિકેશન, દિલ્લી
9	ગુપ્તા, ભાવના (2010) સમાજશાસ્ત્ર કે સિદ્ધાંત, ઈશિકા પબ્લિશિંગ હાઉસ, જયપુર
10	તોમર, દેવેન્દ્રપાલ સિંહ, ,(2007) સમાજશાસ્ત્રીય વિચારક, ડીસ્કવરી પબ્લિશિંગ હાઉસ, દિલ્લી.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	Code of the course/ subject MSOC-402 EA	Name of the course/ subject વિકાસનું સમાજશાસ્ત્ર (વૈકલ્પિક) Sociology of Development	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	વિકાસથી સમાજમાં આવેલ પરિવર્તનોને સમજતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – વિકાસનો અર્થ અને હર્બટ સ્પેન્સરનો સિદ્ધાંત, વિકાસના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, અભ્યાસક્ષેત્ર, ટકાઉ વિકાસને સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટીકોણથી સમજશે. CO2 – હર્બટ સ્પેન્સરનો સિદ્ધાંત, આધુનિકરણનો સિદ્ધાંત, અલ્પ વિકસિતતાનો સિદ્ધાંત, આશ્રિતતાનો સિદ્ધાંત, સામાજિક ઉત્ક્રાંતિના સિદ્ધાંત અંગે સાચી સમજ વિકસશે. CO3 – માનવવિકાસનો સંદર્ભ, મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થાનું મોડેલ, સમાજવાદી મોડેલ, મિશ્રિત અર્થતંત્રનું મોડેલ (નહેરુ મોડેલ), ગાંધીવાદી મોડેલને સામાજિક અભિગમથી સમજશે. CO4 - માનવવિકાસના માપદંડો, માનવવિકાસ સૂચકાંક (HDI), મહિલા, સાક્ષરતા, આરોગ્ય અંગે સાચો અભિગમ વિકસીત કરશે..
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	2	2	3	2	–	–	–	2	–	2	2.0
CO2	3	3	2	2	2	2	–	–	–	2	–	2	2.2
CO3	3	3	2	2	3	2	–	–	–	2	2	2	2.3
CO4	2	3	2	2	3	2	–	–	–	2	–	2	2.1
Avg (PO)	2.75	2.75	2.0	2.0	2.75	2.0	–	–	–	2.0	0.5	2.0	2.15

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. ચર્ચા પદ્ધતિ 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. પ્રદર્શન પદ્ધતિ 5. સ્વ મૂલ્યાંકન 6. દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 વિકાસનો અર્થ અને હર્બટ સ્પેન્સરનો સિદ્ધાંત વિકાસના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદભવ અને વિકાસ વિકાસના સમાજશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર ટકાઉ વિકાસ	
Unit 2 હર્બટ સ્પેન્સરનો સિદ્ધાંત આધુનિકરણનો સિદ્ધાંત અલ્પ વિકસિતતાનો સિદ્ધાંત આશ્રિતતાનો સિદ્ધાંત સામાજિક ઉત્ક્રાંતિનો સિદ્ધાંત	
Unit 3 માનવવિકાસનો સંદર્ભ મૂડીવાદી અર્થવ્યવસ્થાનું મોડેલ સમાજવાદી મોડેલ મિશ્રિત અર્થતંત્રનું મોડેલ (નહેરુ મોડેલ) ગાંધીવાદી મોડેલ	

Unit 4 માનવવિકાસના માપદંડો માનવવિકાસ સૂચકાંક (HDI) મહિલા, સાક્ષરતા, આરોગ્ય.	
---	--

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks
40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.
આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ
સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ
સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	હેમીક્ષા રાવ, (2009), વિકાસનું સમાજશાસ્ત્ર, પાશ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
2	નીરા દેસાઈ (2000) સ્ત્રીઓ અને વિકાસ, આર. આર. શેઠની કા. અમદાવાદ
3	અક્ષયકુમાર દેસાઈ (અનુ.) (1971) સમાજખંડ ૧ થી ૪, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ
4	વાય.એ.પરમાર, (2004), વિકાસનું સમાજશાસ્ત્ર, પોપ્યુલર પ્રકાશન, સુરત.
5	જયનારાયણ વ્યાસ, (1971), ઔદ્યોગિક વિકાસ ગુજરાત એક સરવૈયું, ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ.
6	શ્યામચરણ દૂબે, (1996), વિકાસ કા સમાજશાસ્ત્ર, વાણી પ્રકાશન નંદ દિલ્લી.
7	રાજેન્દ્ર જયસ્વાલ, (1973), વિકાસાત્મક સમાજશાસ્ત્ર, પ્રકાશન કેન્દ્ર, લખનઉ.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	Code of the course/ subject MSOC-402 EB	Name of the course/ subject સાહિત્ય નું સમાજશાસ્ત્ર (વૈકલ્પિક) Sociology of Literature	[elective]
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજ અને સાહિત્યના સંબંધને સમજતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને અભ્યાસક્ષેત્ર, ઉદ્ભવ અને વિકાસ, અભ્યાસ પદ્ધતિ અંગે સાચી સમજ વિકસીત કરશે. CO2 – સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રના સૈદ્ધાંતિક અભિગમો ,માર્ક્સવાદી અભિગમ , અંગ્રેજી શાખા ,જનવાદી અભિગમ ,અર્થઘટનવાદી અભિગમ ,સમૂહપ્રત્યાયન અભિગમ ને સમાજશાસ્ત્રીય દ્રષ્ટિકોણથી સમજ કેળવશે. CO3 – લોકસાહિત્ય, લોક સમાજના સંદર્ભો, લોક વિદ્યા, લોક સાહિત્યનું સ્વરૂપ અંગે સાચી સમજ વિકસીત કરશે. CO4 – ગાંધીના રાષ્ટ્રીયવાદી આંદોલનનું સ્વરૂપ, ગાંધીયુગનું ગુજરાતી સાહિત્ય માં સામાજિક અભિગમ વિકસીત કરશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	1	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1.67
CO2	3	3	2	3	1	2	3	2	2	2	2	3	2.33
CO3	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	2	1.75
CO4	2	2	2	3	2	3	2	1	2	2	2	3	2.17
Avg (PO)	2.5	2.25	1.75	2.5	1.5	2.0	2.25	1.25	1.5	2.0	1.75	2.5	1.98

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 3. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 4. સંવાદ પદ્ધતિ 5. જૂથ ચર્ચા પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને અભ્યાસક્ષેત્ર સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રની અભ્યાસ પદ્ધતિ સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ	15
Unit 2 સાહિત્યના સમાજશાસ્ત્રના સૈદ્ધાંતિક અભિગમો માર્ક્સવાદી અભિગમ અંગ્રેજી શાખા જનવાદી અભિગમ અર્થઘટનવાદી અભિગમ સમૂહપ્રત્યાયન અભિગમ	15
Unit 3 લોકસાહિત્ય લોક સમાજના સંદર્ભો લોક વિદ્યા લોક સાહિત્યનું સ્વરૂપ	15
Unit 4 ગાંધી: રાષ્ટ્રીયવાદી આંદોલનનું સ્વરૂપ ગાંધીયુગનું ગુજરાતી સાહિત્ય	15

Assessment Methods:

Internal Assessment : 40 Marks

40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે.

આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ

સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ

સેમિનાર – 10 ગુણ

External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:

1	વિદ્યુત જોષી,(2010), સમાજ અને સાહિત્ય, પાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ
2	અક્ષયકુમાર દેસાઈ,(1980),કળાનું સમાજશાસ્ત્રશેઠની કંપની.આર.આર ., મુંબઈ
3	નિરા દેસાઈ,(1982), સાહિત્ય વિચારણાગુર્જર પ્રકાશન અમદાવાદ ,
4	ધૂમકેતુ,(2008),ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસપાર્શ્વ પ્રકાશન અમદાવાદ,
5	કૃષ્ણદેવ ઉપાધ્યાય અને ડૉ ,શ્રીરામ શર્મા .(2008), લોક સાહિત્ય કા સામાજિક સાંસ્કૃતિક અધ્યયન.જયપુર ,લોકભારતી પ્રકાશન ,
6	ડૉ,ઇન્દુ યાદવ.(2009), લોક સંસ્કૃતિકી રૂપરેખા.નિર્મલ પબ્લિકેશન દિલ્લી ,
7	ચ,વ્યાસ.પૂ.(2010), લોક સાહિત્યસાહિત્ય રત્નાલય કાનપુર ,
8	ચતુર પટેલ અને બહેચરભાઈ પટેલ,(2009), સાહિત્ય સંશોધનની પદ્ધતિયુનિવર્સિટી , ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ,અમદાવાદ
9	અમૃત ઉપાધ્યાય,(2008), સાહિત્ય વિવેચનયુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ ,,અમદાવાદ.

Web & Other Study Resources:

1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	Code of the course/ subject MSOC-403	Name of the course/ subject ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર Sociology of Religion	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	સમાજમાં ધર્મની જરૂરિયાત અંગે પ્રાથમિક સમજ ધરાવતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – ધર્મનાં સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા, કાર્યક્ષેત્ર, અને લક્ષણો, ભારતમાં ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, ધર્મનાં પ્રકાર, ધર્મ અને વિજ્ઞાન ની સમજ વિકસીત કરશે. CO2 – મેક્સ વેબરનું પ્રોટેસ્ટન્ટ આચારશાસ્ત્ર અને મૂડીવાદ, દુર્ભિમનું ધર્મનું કાર્યાત્મકવાદી અર્થઘટન, કોમવાદનો અર્થ અને લક્ષણો, બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ અને લક્ષણોનો સામાજિક અભિગમ વિકસીત થશે. CO3 – ભારતમાં ધાર્મિક સામાજિક સુધારણા, નરસિંહ મહેતા, કબીર, મીરાંબાઈ, એકનાથ નો સામાજિક દ્રષ્ટિકોણ વિકસીત કરશે. CO4 – ભારતના ધર્મો (1) હિન્દુ (2) ઇસ્લામ (3) ખ્રિસ્તી (4) જૈન (5) બૌદ્ધ (6) શીખ (7) પારસી ની સાચી સમજ વિકસીત થશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	1	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.75
CO2	3	3	2	3	2	2	3	2	2	2	2	3	2.42
CO3	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1.67
CO4	3	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1.75
Avg (PO)	2.75	2.25	1.25	2.5	1.75	2.0	2.25	1.25	1.25	2.0	1.25	2.25	1.90

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. સેમિનાર પદ્ધતિ 4. નાટ્યિકરણ પદ્ધતિ 5. પ્રદર્શન પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 ધર્મનાં સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, વ્યાખ્યા અને લક્ષણો ધર્મનાં સમાજશાસ્ત્રનો કાર્યક્ષેત્ર ભારતમાં ધર્મના સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ ધર્મનાં પ્રકાર ધર્મ અને વિજ્ઞાન	
Unit 2 પ્રોટેસ્ટન્ટ આચારશાસ્ત્ર અને મૂડીવાદ - મેક્સ વેબર દુર્ભિમનું ધર્મનું કાર્યાત્મકવાદી અર્થઘટન કોમવાદનો અર્થ અને લક્ષણો બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ અને લક્ષણો	
Unit 3 ભારતમાં ધાર્મિક સામાજિક સુધારણા નરસિંહ મહેતા, કબીર, મીરાંબાઈ, એકનાથ.	
Unit 4 ભારતના ધર્મો : (1) હિન્દુ (2) ઇસ્લામ (3) ખ્રિસ્તી (4) જૈન (5) બૌદ્ધ (6) શીખ (7) પારસી ભારતની વસ્તી ગણતરીમાં ધર્મ	

Assessment Methods:

Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	મગનભાઈ પટેલ, (1971), ગાંધીજીનું ધર્મદર્શન, યુનિવર્સિટી ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ.
2	મહેતા અશોક (1971) ભારતનો કોમી ત્રિકોણ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
3	શાહ વિપિન મા. (1971) મેક્સ વેબર, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
4	ભાસ્કર ગોપાળજી દેસાઈ (1971) ધર્મનો તુલનાત્મક અભ્યાસ, યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ અમદાવાદ
5	એ.જી.શાહ અને પ્રો. જે.કે.દવે (2004-05) ધર્મનું સમાજશાસ્ત્ર, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
6	એસ.એલ.દેશી અને પી.સી.જૈન (2007) મેક્સ વેબર, રાવત પબ્લિકેશન, જયપુર
7	Email Durkhim ,(2003), Elementary of Religious life, Cambridge uni.Press.
8	Max Weber, (2003), Protest ethic and Spirit of Capitalism, Cambridge uni.Press.
9	Michel Dillon (edi.), (1998), Hand book of the Sociology of Religion, Cambridge uni.Press.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	Code of the course/ subject MSOC-404	Name of the course/ subject પ્રવાસનનું સમાજશાસ્ત્ર Sociology of Tourism	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/ પૂર્વ આવશ્યકતા	પ્રવાસનું મહત્વ વધતા, સમાજમાં આવેલ પરિવર્તનોને સમજતા હોવા જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – પ્રવાસ, પ્રવાસી, પ્રવાસનની વિભાવના અને ઉદ્ભવ – વિકાસ, પ્રવાસન સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, ઉદ્ભવ-વિકાસ, કાર્યક્ષેત્ર, અભ્યાસનું મહત્વ, અન્ય શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ, પ્રવાસનના સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો, અભિગમો અને મુદ્દાઓની સમાજશાસ્ત્રીય સમજ કેળવશે. CO2 – પ્રવાસનના હેતુઓ/સ્વરૂપો અને પ્રોત્સાહકો, પ્રવાસનના પ્રકારો, ફાયદા/લાભ અને ગેરફાયદા/ગેરલાભ, બદલાતા પ્રવાહો સાચી સમજ વિકસીત થશે. CO3 – પ્રવાસન ઉદ્યોગના ઘટકો, પ્રવાસન ઉદ્યોગ સાહસિકતાના આર્થિક અને વ્યવસાયિક પાસાઓ, ભારતમાં પ્રવાસન નીતિ અને આયોજન, ગુજરાત રાજ્ય માટેની પ્રવાસન નીતિ અને ગુજરાત ટુરિઝમ અંગે મહત્વની સમજ કેળવશે. CO4 - સંચાલન અને પ્રવાસન સંચાલન, પ્રવાસનમાં સંચાલનના વિવિધ સ્વરૂપો, મુખ્ય પાસાઓ/સ્થાન નિર્ધારકો, પ્રવાસન સંચાલન સાથે સંકળાયેલ સેવાતંત્ર અને સંસ્થાઓ, પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં સંચાલકીય મુદ્દાઓની સમજ વિકસીત થશે.
-------------------------	--

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	2	1	3	1	2	2	1	1	2	1	2	1.75
CO2	2	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1	2	1.75
CO3	2	3	2	3	2	2	3	2	2	2	3	3	2.42
CO4	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2.33
Avg (PO)	2.25	2.5	1.75	2.5	1.75	2.0	2.25	1.5	1.5	2.0	2.0	2.5	2.06

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. પર્યટન પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ
---------------------------	--

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 પ્રવાસ અને પ્રવાસનનું સમાજશાસ્ત્ર 1. પ્રવાસ, પ્રવાસી, પ્રવાસનની વિભાવના અને ઉદભવ – વિકાસ 2. પ્રવાસન સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ, ઉદભવ-વિકાસ, કાર્યક્ષેત્ર 3. પ્રવાસન સમાજશાસ્ત્રના અભ્યાસનું મહત્વ 4. પ્રવાસન સમાજશાસ્ત્રનો અન્ય શાસ્ત્રો સાથેનો સંબંધ 5. પ્રવાસનના સમાજશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતો, અભિગમો અને મુદ્દાઓ	15
Unit 2 પ્રવાસન અને પ્રવાસનના બદલાતા પ્રવાહો 1. પ્રવાસનના હેતુઓ/સ્વરૂપો અને પ્રોત્સાહકો 2. પ્રવાસનના પ્રકાર 3. પ્રવાસનના ફાયદા/લાભ અને ગેરફાયદા/ગેરલાભ 4. પ્રવાસનના બદલાતા પ્રવાહો 5. ભારતમાં ધાર્મિક પ્રવાસન	15

Unit 3 પ્રવાસન ઉદ્યોગ 1. પ્રવાસન ઉદ્યોગના ઘટકો 2. પ્રવાસન ઉદ્યોગ સાહસિકતાના આર્થિક અને વ્યવસાયિક પાસાઓ 3. ભારતમાં પ્રવાસન નીતિ અને આયોજન 4. ગુજરાત રાજ્ય માટેની પ્રવાસન નીતિ અને ગુજરાત ટુરિઝમ	15
Unit 4 પ્રવાસન સંચાલન 1. સંચાલન અને પ્રવાસન સંચાલન 2. પ્રવાસનમાં સંચાલનના વિવિધ સ્વરૂપો 3. પ્રવાસન સંચાલનના મુખ્ય પાસાઓ/સ્થાન નિર્ધારકો 4. પ્રવાસન સંચાલન સાથે સંકળાયેલ સેવાતંત્ર અને સંસ્થાઓ 5. પ્રવાસન ઉદ્યોગમાં સંચાલકીય મુદ્દાઓ	15

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks 40 ગુણમાટે સ્વાધ્યાય, સેમિનાર, કોઈ વિષય સંબંધી રજૂઆત, પોષ્ટર મેકિંગ, બૂક રિવ્યુ, કોઈ ફિલ્મ રિવ્યુ, વગેરે. આંતરિક પરીક્ષા – 20 ગુણ સ્વાધ્યાય – 10 ગુણ સેમિનાર – 10 ગુણ
External Assessment: University Exam – 60 Marks

Text & Reference Books:	
1	Bhardawaj, D.and Co. (2006), International Tourism: Issues and Challenges, Kanishka Publishers, New Delhi.
2	Government of Gujarat (2015), Tourism Policy for the State of Gujarat (2015-2020), Industries and Mines Department – Government of Gujarat.

3	Government of Gujarat (2021), Tourism Policy for the State of Gujarat (2021-2025), Industries and Mines Department – Government of Gujarat.
4	Melanie Smith, Nicola Macleod & Margeret Hart Robertson (2001), Sociology of Tourism, Routledge London.
5	મહેબુબદેસાઈ (2004), ગુજરાતમાં પ્રવાસ, ગુર્જરગ્રંથરત્નકાર્યાલય, અમદાવાદ.
6	મિનાક્ષી ઠાકર, (2006), પ્રવાસનભૂમિગુજરાત, નવભારતસાહિત્યમંદિર, મુંબઈ.
Web & Other Study Resources:	
1	
2	

[Program and Semester] એમ.એ. - 4	[paper code] MSOC-405	Subject Name Dissertation લઘુશોધ નિબંધ	[elective] Compulsory
		Credit : 4	Teaching Hours : 60
Prerequisites/પૂર્વ આવશ્યકતા	સામાજિક શોધકાર્યની પ્રારંભિક સમજણ અને લોકસંપર્કના કૌશલ્યને જાણતો હોવો જોઈએ.		

Course Outcomes:	Upon completion of the course, students shall be able to CO1 – સંશોધન સમસ્યાની ઓળખ, પસંદગી અને સંશોધન રૂપરેખા તૈયાર કરતાં શિખશે. CO2 – સંશોધન સાહિત્ય સમીક્ષા કરી વિષય સ્પષ્ટ કરશે અને સંશોધન ક્ષેત્રની પસંદગી કરશે. CO3 – સંશોધન પદ્ધતિ અને પ્રયુક્તિઓ નક્કિ કરશે તથા સંશોધનમાં નૈતિકતાની સમજ કેળવશે. CO4 – માહિતી સંપાદન, વર્ગીકરણ, વિશ્લેષણ, અર્થઘટન, સંશોધનના તારણો, નિષ્કર્ષ અને અહેવાલ લેખન કરશે.
-------------------------	---

Course Outcomes	Expected Mapping with Program Outcomes (1-Weak Correlation; 2-Medium Correlation; 3 – Strong Correlation)												
COs \ POs	PO1	PO2	PO3	PO4	PO5	PO6	PO7	PO8	PO9	PO10	PO11	PO12	Avg (CO)
CO1	3	3	2	2	–	2	1	1	2	2	1	2	1.83
CO2	3	2	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	1.75
CO3	3	2	3	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2.08
CO4	2	3	3	2	1	2	3	3	2	2	3	2	2.33
Avg (PO)	2.75	2.5	2.5	2.0	0.75	2.25	2.0	2.0	1.75	2.0	1.75	2.0	

Teaching Pedagogy:	1. વ્યાખ્યાન 2. જૂથ ચર્ચા 3. ક્ષેત્ર મુલાકાત પદ્ધતિ 4. પર્યટન પદ્ધતિ 5. સ્વ અધ્યયન પદ્ધતિ 6. નિરીક્ષણ પદ્ધતિ 7. વાર્તા કથન પદ્ધતિ 8. પ્રશ્ન પ્રવાહિતા પદ્ધતિ 9. વિચાર કરો- તુલના કરો- કહો
---------------------------	---

Lectures with Breakup	No of Hrs.
Unit 1 - સંશોધન સમસ્યાની ઓળખ, પસંદગી અને સંશોધન રૂપરેખા	
Unit 2 - સંશોધન સાહિત્ય સમીક્ષા અને સંશોધન ક્ષેત્ર	
Unit 3 - સંશોધન પદ્ધતિ, માહિતી એકત્રીકરણ પ્રયુક્તિઓ, સંશોધનમાં નૈતિકતા	
Unit 4 - માહિતી સંપાદન, વર્ગીકરણ, વિશ્લેષણ, અર્થઘટન, સંશોધનના તારણો, નિષ્કર્ષ અને અહેવાલ લેખન	

Assessment Methods:
Internal Assessment : 40 Marks સામાજિક સંશોધન કાર્ય માટે સમસ્યા ઘડતર, સંશોધનના વિવિધ સોપાનો મુજબ કાર્ય, સંશોધન રૂપરેખા નિર્માણ, માહિતી એકત્રીકરણ, વર્ગીકરણ અને વિશ્લેષણ, અહેવાલ લેખન થી કરેલ કાર્યની સમજ મુજબ આંતરિક મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે.
External Assessment: University Exam – 60 Marks વિદ્યાર્થીએ તૈયાર કરેલ લેખિત સંશોધન અહેવાલને બાહ્ય તજજ્ઞ દ્વારા તપાસ કરી, વાઈવા લેવાશે અને મૂલ્યાંકન કરવામાં આવશે.

Text & Reference Books:	
1	Turabian, Kate L. (2018) – A Manual for Writers of Research Papers, Theses, and Dissertations; University of Chicago Press
2	Rubin, A. & Babbie, E. (2013) – Research Methods for Social Work; Brooks/Cole Publishing
3	Levin, Richard I., & Rubin, David S. (2013) – Statistics for Management; Pearson Education [Applied statistics, charts, correlation, etc.
4	Gillham, Bill (2000) Case Study Research Methods, London: Continuum
5	Ahuja, Ram (2001) Research Methods, Jaipur: Rawat
6	એ. જી. શાહ, (2002), સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિ અને આંકડાશાસ્ત્રીય વિશ્લેષણ, અનડા પ્રકાશન, અમદાવાદ
Web & Other Study Resources:	
1	Shodhganga (https://shodhganga.inflibnet.ac.in/) [ભારતીય સંશોધકોના ફ્રી ઓનલાઇન માટેનો સરકારી ડેટાબેઝ]
2	Google Scholar (https://scholar.google.com/) [વિશ્વભરના સંશોધન લેખો માટે]